కమోదినీకాళికాగ్రంథమాలా—6

కులస్త్రీలు

Kulastrilu.

ఇయ్యది

(K.) Siva Samkarakavi

కస్తూరి శివశంకరకవి గారిచే

రచియింపఁబడి

తాడిమేటి వెంకట సత్య సూర్య ప్రకాశరావుచే

సుదర్శనీ ముద్రాక్షరశాల యందు.

ముద్రించి ప్రకటింపఁబడియె.

(మొదటికూర్పు 500.)

విశ్వాసరాయపురం.

1917 సం॥ రం.

వెల రు 0-4-0.

సంపాదకీయ భూమిక.

ఇది తమోవిదారిణీ గ్రంథమాల యందలి యాఱవ కుసుమము. గ్రంథకర్తలగు బ్రహ్మశ్రీ కస్తూరి శివశంకర కవిగారు 9 జనవరి 1917 సం- తేదీని అంధ్రలోకమును, తమ బంధుగులను దుఃఖాంబుధిఁ గూలఁద్రోసి కీర్తిశేషులగుటంచేసి యీగ్రంథము సమగ్రము కాలేదు. శ్రీ కవిగారికీ పుస్తకంబునందు స్త్రీల బాల్యదశ, స్త్రీవిద్య, యౌవనదశ గాన విద్య, స్త్రీస్వాతంత్ర్యము, పురుషసాన్నిధ్యము, నాటకాదిరంగదర్శనము బాహ్యసంచారము మున్నగు సర్వాంశములఁ జర్చింపవలయునను నభిప్రాయమున్న యట్లుపత్రికా ప్రకటనమువలన విశదమగుచున్నది గాని, తానొకటి తలఁచిన దైవమొకటి తలఁచు, నన్నట్లు వీరు ప్రారంభించిన యీగ్రంథమేకాక, నవ సాహసాంకము, వంచకజనవంచాంగము మొదలగు ననేక గ్రంథరాజంబులు సంపూర్ణములుగా రచియింపఁబడక పూర్వమే భగవంతుఁడు వీరిని స్వసాన్నిధ్యమును జేర్చికొనియెను.

శ్రీ కవిగా రాంగ్లేయ నవలాకారుఁడగు సర్ వాల్టర్ స్కాట్ వలెనొక్కొక్క పుటవ్రాసి ముద్రణమునకై యిచ్చునాచారముకలవారు. వీరికిఁ బుస్తకము సొంతముగ లిఖియించి ముద్రించుటకై యిచ్చునలవాటు లేకుండుటచే వారియుద్దేశములు పూర్ణముగ నాంధ్రలోకంబున వెల్లడియగుట కవకాశము లేక పోయినది. కవిగారు తాము వ్రా

రంభించిన పాత్రంబులఁ బూర్తి చేసి యుంచినయెడల నవి యెట్లయినలోకమునఁ బ్రకాశితములగును గదా?

కులస్త్రీలకుఁ గవిగారు మునటన ప్రకరణ విభజన మేర్పఱచుటచే నొక రిద్దఱి గ్రంథమును బూర్తి చేయుదమా ని చెప్పినను వారి శైలియు భావనలును గవిగారి శైల్యా దులతో దులతూగవనియు నా గ్రంథము ప్రత్యేక ముగా, బ్రకటించిన సమంజసముగా నుండుననియుఁ దలంచి యీ కుసుమగ్రంథిని మా చందాదారులకిచ్చు చున్నారము. ఈ పుస్తకముగాన విద్యయను విషయముఁ దప్పించుటతో నాఁగిపోయినది. తక్కిన ప్రకరణములు తృప్తికరములు గలిపింపఁ బడినచో, ద్వితీయ భాగముగఁ బ్రచురింతుము.

ఇప్పుడు కాగితముల కఱవేర్పడుటచే మా గ్రంథప్రచురణము కొంత కాలము నిలుపవలసి వచ్చునట్లు దోఁచుచున్నది. అయిన నీగ్రంథమాలా సంస్థాపకులగు శ్రీ కవిగారి జీవితము [illegible] బ్రచురింపఁ బ్రయత్నములు [illegible] మా విజ్ఞాన గ్రంథమాలకుఁ జందాదారులు మహాజనులందఱు నాము మాయుద్యమమునకుఁ దోడ్పడుదురు గాక.

[illegible]
23. ఏప్రిల్. 19.7
పింగళ నామ సంవత్సర వైశాఖ శు. 6 దిను

సంపాదకుఁడు.

—•—

లాగా చిన్ననాటనుండియు మూఢవిశ్వాసములను, తొలగించి యథార్థజ్ఞానము కలిగించువిద్య చెప్పవలయును- అట్లు లేనిచో తక్కిన చదువు ఎంతచెప్పినను వ్యర్థమే- వెనుక మా ముత్తవతల్లి యుండెడిది- ఆమె మహాపండితురాలు- భారతభాగవత రామాయణాది పురాణములలో ఆమెకు కంఠతా రానిచోటే లేదు! సంస్కృతాంధ్ర జ్ఞానముగలిగి కవిత్వముగూడ చెప్పునంతటి ప్రతిభకలది- కాని, ఏమి లాభము? అర్ధరాత్రిమందు ఏ మూలనైనను [illegible] కూయుచున్నదో లేచి గాఢనిద్రాపరవశులయియుండు కో[illegible]కులు ము[illegible] ఇంటిలోని వారినందరను లేపి [illegible] మీద కూయుచున్నది వె[illegible] [illegible] కొడుకులను నియమించుచుండెడిది- వా[illegible] మాటల్ల కాదందురేని [illegible]మీ రెవ్వరును [illegible], అని శాపములు పెట్టెడిది- ఇంటిలో [illegible] భూతవైద్యులమనెడు వారి [illegible] తెమ్మలియు బుగ్గిలు తెమ్మ[illegible] [illegible] ఒక్కటననేల? ఏపని చేయుటకైనను [illegible] మంచిదికాదనియో వర్జ్యము ముంచిదనియో [illegible] ఆటంకము తెచ్చిపెట్టుచుండెడిది-

స్త్రీవిద్య లేనిచో దేశము పాడగుచున్నదని పరితపించు నో సోదరులారా? ఏవియో రెండు [illegible] పుస్తకాలు చదివి ఆ పత్రికయు నీపత్రికయు చూచిన కొతిపాండిత్యముచే నాల్గుముక్కలు వ్రక్కటబట్టి యవి తెచ్చి ముక్కలియు [illegible] శైలితో నేవియో తిలకాష్ట[illegible]

గ్రంథములు వ్రాయు నిప్పటికాంతలయొక్క పాండిత్యము లు పైనవ్రాసిన ముసలామె పాండిత్యములో శతాంశమై నను బోలవు గదా?

భారతములోని శాంతి అనుశాసనిక పర్వములలోని కొన్ని పాషాణాలు ఎవరికిని భేదింప బడనివి పెద్ద పెద్ద పండితు లనిపించుకొనువారే ఆమెనడిగి తెలుసుకొనువారు. ప్రస్తు తాంశమేమనగా ఆమెవిద్య యెందుకుపయోగించినది? మరిం త మూఢవిశ్వాసాలకు కారికలు చదువుటకుపయోగించినది. నిజముగా స్త్రీలలో విద్యనుగూర్చి పూర్వాపరములు చర్చిం చునెడల నిప్పటివారి ఇల్లీ చదువులకన్న ఇంతకు వెనుకటిస్త్రీ లకే యెక్కువ చదువులు వచ్చునని ఘంటాపథముగా జెప్ప గలము. ఇప్పటి చదువులు వట్టి ఆడంబరములు. పూర్వపు చ దువులు మంచి చేవగలిగినవి. మాయూరిలో నొక యామె పురుషులీవల వేదపారము చేసుకొనుచుండగా లోపలనుండి స్వరము తప్పుచున్నదని కేకవేసెడిది. కావున మధ్యకాల మున స్త్రీలకు చదువులు లేవనియు ఇటీవల స్త్రీవిద్య వృద్ధి పై దేశముద్ధరింపబడు చున్నదనియు నెంచుట తప్పు. ఒకవేళ దరహాసముమీద పూర్వపు స్త్రీలకన్న ఇప్పటి వారే ఎక్కువమంది చదువుకొనుచున్నారనునది యంగీకరిం చినను ఫలవిషయమునమాత్రము సమానమేయని నేను నొక్కి చెప్పుచున్నాను. ఇంకను వెనుకటి చదువులలో గట్టి [illegible]మయైనను ఉండెడిది. ఇప్పుడు అదియు లేదు. పట్టము నిచ నెందునకును బనికిరాదు.

తొలుత స్త్రీలకు విద్య అవసరమా అనవసరమా? అవసర మగునెడల ఎంతవరకు అవసరము? దానిపద్ధతి యెట్టిది? [illegible]

కులస్త్రీలు

స్త్రీ శిశువు జన్మించగానే ,,అయ్యో ఆడుపిల్ల కలిగినది,, అని పెదవి విరుతురు. ఇదిమిగుల నన్యాయ్యము- సృష్టిక్రమమునను పురుషునట్లె ప్రయోజనకారియో స్త్రీలు నంతియ- స్త్రీశిశువు సంతనిరసించుటకు ముఖ్యకారణము, పెంచినన్నినాళ్ళును పెంచినతరువాత ఒక యయ్యయింటికి వెడలిపోవునదేకదాయనునది- ఇది మరియు ననాలోచితము_ ఏమనగా ఇది యంతనిరసనార్హమే యగునెడల తన యింటికి మాత్రి యింకొకతె రావలదా? అట్లు రాకున్న తనగతి యేమికావలెను? కావున నీవ్యర్థవ్యవస్థయే యట్లున్నందున స్త్రీలును పురుషులతో తులదగువారే- కాని, ఇప్పుడు దేశము చేసుకొన్న పాపము కొల్పున స్త్రీ శిశువు జన్మించగానే తమయింట పెద్ద మృత్యుదేవత యుద్భవించినదని యేడ్చునంతటి కారణములు మరికొన్ని కలిగినవి- అవి దానివివాహ విషయమందలి యిబ్బందులే- ప్రజలలో మూఢ్యముప్రబలినకొలదిని ఇట్టి యిబ్బందులు ప్రబలియున్నవి- ఇందునుగురించి ఈగ్రంథమున నానాసందర్భములయందు విస్తరింపబడును. మొత్తముమీద సర్వప్రయోజనములందును స్త్రీలు పురుషులతో సమాన బాధ్యతలు కలిగియున్నందున వారి మంచిస్థితినిబట్టి దేశక్షేమమాధారపడియున్నదనుట నిర్వివా

దము-అందువలన పురుషులకంటెను స్త్రీలకే ముఖ్యస్థానమిా యవలసియున్నది- ఏమనగా జన్మించిన శిశువుల భావికాల పరివర్తనమునుబట్టిగదా దేశక్షేమము వెలయును? అట్టి పరి వర్తనము శిశువులకు పురుషులవలనకంటె స్త్రీలవలననే యె క్కువ సులభముగాసంక్రమించును. కావున స్త్రీసంఘము మం చిస్థితియందుండినగాని దేశము మంచిస్థితియందుండజాలదు. కాని,అట్లు స్త్రీలు మంచిస్థితియందుండుటయన నేమో ఆ ధ ర్మము లెట్టివో మాత్రము నిర్ణయించుట ఇప్పటికాలమున గడుకష్టతరముగానున్నది- ఏమనగా ఈదేశమునకు దౌర్భా గ్యవశమున చిరకాలము నుంచి యాన్యదేశీయ సాంపర్కము కలిగియున్నందున సదాచారములన్నియు నడుగంటి యనేక నూతనాచారములు ప్రబలినవి- ప్రబలుచున్నవి- మరియు నిప్పుడు దేశీయ యువకులు స్వవిద్యాస్వధర్మములను విడిచి పాశ్చాత్య భావలను దమవుగొని తత్సంపర్క వశమున నం పూర్ణముగా మనస్త్రీలకు పాశ్చాత్యాచారము లలవడ జే యవలెననుచున్నారు-అట్లు చేయుచున్నారు- మంచిస్థితియన నదే యనుచున్నారు. కొందరు పూర్వాచారపరు లది కాద నుచున్నారు.

ఇట్టి మత విప్లవసమయములో నేదినిర్ణయించుటయుదుకష్ట తరమే- స్థూలదృష్టిచే గుణమెచ్చుటనున్నను పరిగ్రహించ దగినదేకాని సూక్ష్మదృష్టిచే నాయాదేశముల పరిస్థితి భావ

నాథులనుబట్టి అనుకూలములని తోచిన యాచారము లి
తరదేశములలో ప్రవేశపెట్ట వలెననుట సర్వథా సమంజస
ముగాదు. మలయాళదేశమున స్త్రీలు పయ్యెదలను ధరించక
స్తనమండలమును ఇతరదేహమునువలెనే నిర్లజ్జముగ బహిరం
గ పరచు నాచారము కలదు. అట్టి విగ్రహమును మనము
చూచినపుడు రోతయు భయమును సిగ్గును జుగుప్సయు న
ప్రియత్వముగానే మనకు కలుగును. ఇందుకేమి చెప్పెద
రు? ఇందుకు భావనమే ప్రధానము. మన దేశపుస్త్రీలను ఆ
చొప్పున [illegible] పాలిండ్లను బహిరంగపరుచుడని బ
లవంతమున [illegible]లంతయు గాల్చివేసినను అట్లు చేయగల
రా? వేరు లేరు. కావున దేశపరిస్థితిభావనలను అకారణము
గా మార్చుకొని నూతనాచారములను వహింపుడనుట ప్రా
జ్ఞులమతముగాదు. అట్లుచేసినను అది సరిపడదు. కాని, ఈ
విధి సర్వత్ర నమన్వయించవలెననుటయు సమంజసముకా
దు. ఏమనగా గాను రాను అనేక దురాచారములు సంఘ
ములో ప్రబలవచ్చును. వానిని సంస్కరించుకొనుపట్లు ఇత
రదేశీయాచారములను ఆదర్శముగా జేకొనవచ్చును. కాని,
అట్లు సంస్కరించునపుడు మనయాచారముల యందు చెడు
గును, నూతనాచారములందు తగినంత మేలును కనబడవలె
నుగదా. అట్లులేక అకారణముగా గతానుగతికత్వ మూఢ
విశ్వాసమునకు లోనై తీరికూర్చుండి తన సదాచారమును
మార్చుకొని దేశాంతరాచారములను పరిగ్రహించుటయనుట

తెలివితక్కువ, క్షమాగుణశూన్యత, మమత్వ రాహిత్యము, ధైర్యహీనత, కృతఘ్నత ఇత్యాది దోషములలోకి చేరును-కావున ఇందునుగూర్చి నాయంతరాత్మకు దోచినంతవరకు ఆ స్త్రీవిధులను గూర్చి ప్రకృతి సంబంధమును యుక్త్యనుభవాదులను బట్టి చెప్పుచున్నాను.

ఆడుపిల్లలకు 5-6 సంవత్సరములు వచ్చి ఈవలావల తెలుసుకొనగల జ్ఞాత కలుగగానే తప్పకుండ వారికి [illegible]వలెను. కాని అది నా దలుకొనియు వారికి వయసు కలిగి [illegible] మహా[illegible] మగు పురుషసాన్నిధ్యము [illegible] ము తో సారత్ప[illegible] [illegible] ది మొదలు [illegible] స్త్రీ [illegible] మే భూషణము [illegible] తులలో బాల్యము [illegible] ఎక్కడికక్కడ [illegible] ము- అధవా [illegible] బదులలో [illegible] డ వేరువేరు ఏర్పాటు చేయవలెను- [illegible] గలసి ఆటలాడుట [illegible] వగలు [illegible] యులు శ్రద్ధతీసుకొనవలెను. అట్లుగాక [illegible] మరిక లేని నిరంతరమైత్రి యలవడినచో దాసివల్ల ము ము ముందెన్నియో చెడుగులకు కారణ మగును- దుష్టయువతులు బాల్యమునుండియు అలవాటుపడు మగపిల్లలు ఆడుపిల్లను అతిమైత్రివశమున దుర్బోధలు చేసి ఆటల పేరున చెడ్డపనులయందు దింపుదురు.

అప్పటిమస్తకది యజ్ఞానకృతి మే కాతవ్యురుకావి, కాను రాను అదినా స్వాదయపెసులయందు నెలకొని, ఆమైత్రికే బలము [illegible] రాజవశముల్ జ్ఞానముపది యౌవనవంతు లగుగ [illegible] మనస్సులయందు ఎక్కట్లు ఎరమటికే [illegible] కనకానముచున్నను- ఆబాల్య [illegible] లో అపరిచయ స్త్రీ [illegible] దూరస్థవర్త [illegible] యుం[illegible]- మ [illegible] ఒక్కొక్క [illegible] ధర్మమునుబట్టి బా [illegible] భావమునందు పరిణమిం [illegible] [illegible] దినములలో కలి సిన [illegible] విమవక అనే [illegible] యుండుటను తర మ [illegible] కాబట్టి [illegible] చేసను స్త్రీ కు [illegible] పరిచయము కలు గకుండ [illegible] ఇదమునుగూర్చి స్త్రీ పురుషు [illegible] విపులముగా చర్చించు చున్నాము- గనుక యిది చదువువారలు ఇచ్చట పూర్వ పక్షములు చేయకుండుటకు తిద్దాంతములను గోరుచున్నాము- ఈ విషయములో [illegible] వాగ్యుద్ధమునకు తగదు—

దేశములో ప్రత్యేకించి బాలికాపాఠశాలలనుంచుటకు కా
రణమిాయుద్దేశమే కదా. కావున పట్టణములందు ప్రత్యేకబా
లికాపాఠశాలలుంచుట యుక్తమనియు నొకవేళ నట్లు వసతి
టకు వీలుకలుగనియెడల నొకబడిలోనే మను బాలికలను
బాలురకును సంయోగము ఒకుండ గ నేర్పాటులు చేయుట
యుచితమనియు నాయభిప్రాయము—

ఇక బాలికలకు చెప్పవలసిన విద్యనుగూర్చి చాల చర్చించవ
లసియున్నది- గృహమను నది సర్వసుఖములకును నిలయమొద
లు వృద్ధులవరకు గృహములో నుండువారందరును నే
సుఖపెట్టబడవలెను గనుక స్త్రీలు కడుపండితులై యుండి
పురుషులతో సమానముగను అట్లు కాకున్న పురుషులకన్న
అధికముగను తెలివిగలవారై యుండవలయు నున్నది— కా
ని,అది నిరుపద్రవమైన తేలికైనదగు మార్గములయందు-
కావున స్త్రీలకు చెప్పవలసిన విద్యమునుండగను వట్టి
విలాసార్థమైనది కాక ప్రతిదినోపయోగకర
మైనదిగను అధికబాధానివారకముగను ఉండవలె
ను- అధికబాధయనగా స్త్రీలయందు గలవి శేష బాధ
మూఢవిశ్వాసము- గృహములందలి పలు మూఢవిశ్వా
సములు ముందుగ స్త్రీలయందే యెక్కువగా వ్యాపించియు
న్నది-వీరినుండియే పురుషులకు అధికముగ సంక్రమించు
చున్నది— వారిలో నది నశించినచో పురుషులక్షణ
ములో నది విడువగలదు- నిద్రమంచమునుండి లేచి
నది మొదలు రాత్రి శయనించువరకును ప్రతిపదమునందు

ను ఏదియో మూఢవిశ్వాసము హిందూగృహమున అడ్డు
దిగుబడు చేయుచున్నది- దానివలన గలుగుచున్న నష్టమును
కష్టమును ఇంతింతని చెప్పతరముగాకున్నది- అట్టి ప్రతి
మూఢవిశ్వాసమును స్త్రీలవలననే తరతరములనుండి పో
షింపబడుచు నచ్చుచున్నది— పురుషుడు వీధిలోనికి పో
బోయినచో ''ఉండండి! ఎవరో యెదురుగా వస్తూవున్న
ట్లున్నారు- కొంచెం సేపాగి నిదానించి మరీ వెళ్లండి,, అని ఆపునది
ఒకది- ఏపనిచేయబోయినను ''ఉండండండి, ఇప్పుడు వర్జ్యాలసమ
యమేమో- పంచాంగంచూచి మరీచేయండి-
గూడిబె అస్తవింపడక- మీకిస్థానిమితం మీరూను,,- అని
నిలువబోలునది అనుచు— ఒక్కటవనేల? దేవతలనియు
దయ్యములనియు మొక్కులనియు నోములనియు వ్రత
ములనియు అవియనియు ఇవియనియు ఏదియో పేరున
అనేక కష్టనష్టములు పురుషునకు స్త్రీలవలన నేకలిగించబ
డుచున్నవి. ఈసంగతిలో నింకొక యంశముగూడ
మనము స్మరించుకొనక తప్పదు— ఈ కాలములో
తలలుగోరించుకొని స్వీయశౌచధర్మములను పరిత్యజించి
ప్రత్యేకముగా ఆంగ్లేయులమయి పోవలయుననుతలంపుతో
బూటుకాళ్లతో ఆహారమునకే కూరుచుండి మింగిపోవుచు
న్న యవిమర్శకులును గతానుగతికులును అగు నిప్పటి యువ
కుల స్వేచ్ఛాకృత్యములను ఇంకను మనముత్తవ్వల ఛాందస
ములే కొంతవరకుఅపుచున్నవిగాని లేనిచో ఈసరికే అంగయు
భండాలమయమై కోడిగుడ్లను మనవంటయింటిలో నే

కులస్త్రీలు.

పెండ్లికాని తమ దురవస్థ సంభవించియుండును. కాని, పెద
లనకును నెయ్యములకును ఒకేమార్గముగా ఆ బాంధవము
లకు ఉచితానుచితములు లేక, తుదకు [illegible] ము తి
నుటలవాటుచే త్రుణమైనను [illegible] 10 ఏండ్ల పిల్ల
వాడు తద్దినము పెట్టవలెనని వచ్చి [illegible]
ము తిరిగిననే కాని [illegible]
ముకును గుడిచేసుకొను [illegible]
గలిగియుండుట విచారకరముకాగా ఇ[illegible]
మున్ స్త్రీలలో [illegible]
పట్టు 99 పాళ్లు స్త్రీ[illegible]
నో స్త్రీపాత్రములయి [illegible]
ష్టాలలో నిబాధ [illegible] స్త్రీ[illegible]
లును అబలలును [illegible]
సినారును [illegible]. ఈ [illegible]
లో [illegible] నష్టకష్టగాయకము [illegible]
[illegible]
[illegible] ఆర్భాటముతో [illegible]
డ ముం తేలుమందును. [illegible] ముందు
భూతప్రపంచ [illegible] విభూతులకు పరివర్తించును. ఈ
మహాపాయకరవిషయము స్త్రీలు [illegible] మనసు
నుపకువదు. ప్రస్తుతకాలమున [illegible] బాలికాపాఠ
శాలలలో చెప్పబడినవిద్య సంపూర్ణముగ నీతిద్వవయ
ముల కుపయోగించునదిగ నుండవలయును—

షయములు ముఖ్యముగా చర్చించవలసియున్నవి-విద్యయన
నగా,అర్థకము ఆధ్యాత్మికము నని రెండువిధములు-అర్థకమ
నగా ధనాదిసంపాదకమయినది. ఆధ్యాత్మికమనగా జ్ఞానసం
పాదకమయినది- జ్ఞానమనగా ఈశ్వరపదార్థము మొదలు
పరమాణువువరకును గల ప్రతివిషయమందును య
థార్థమును దెలుసుకొనుట- పురుషుడు ఈవల గృహము
దును ఆవల బాహ్యప్రపంచమందును ఐహికపార లౌకిక
మందును మరి సర్వవిషయములందును వ్యాపారము కలిగి
యున్నందున పురుషుడభ్యసించవలసిన విద్యకు ఇది యది
యను వివక్షలేక సర్వవిద్యాపారంగతుడు కావలసియున్నా
డు- స్త్రీలుగూడ పురుషునివలె నున్నతవిద్య నభ్యసించవల
సిన యగత్యమినుమంతయు లేదు- ఏమనగా ఐహికయాత్ర
లో స్త్రీపురుషులు కొన్నికొన్ని పనులు ప్రత్యేకించి పంచు
కొనియున్నారు- అందులో స్త్రీ,సమస్త బాహ్యవ్యాపారము
లును పురుషునికి బంచిపెట్టి తానొక్క గృహకార్యనిర్వహ
ణము మాత్రమే తనపైని బెట్టుకొన్నది- కావున తదనుకూ
లమైన యథోచితవిద్యమాత్రమే స్త్రీలకు గావలయును-
బుద్ధిమతులయిన అనేక కాంతలు ఏవిద్యయు లేకున్నను తమ
సంసారమును అణిముత్తెమువలె దిద్దుకొనుచున్నవారు గల
రు- చదువుకొన్న కాంతలలోగూడ అనేకలు తమ కొంప
మహారణ్యమువలె చేసి కూరుచున్నవారును గలరు- కావు
న సంసారసౌష్ఠవముపట్ల ఆయాకాంతల యుత్కృష్ట బుద్ధి
పాటవమే ప్రధానముగాని కేవల విద్య ప్రధానముగాదు.
కాని, మొత్తముమీద చదువుకొనియు మూఢురాండ్రయి
యుండు కాంతల కర్మములకు మనకేమియు జేయుటకు

ము గాని తాము నిర్వహించు గృహకృత్యములలో చదువు కొంతవరకు తోడ్పడగలదని యొప్పుకొనక తప్పదు- అది యెంతవరకనగా, లెక్క పద్దులు వ్రాసుకొనుట, ఉత్తరము వ్రాయుట, చదువుట, ఇత్యాది సామాన్యవిషయములకుపయోగించునంతవరకు— అంతకు మించిన చదువు వారికవసరము లేదు-విద్యకు ఇంత అంత యను నియమములేదనియు నెంతవచ్చిన నంతయుపయోగమనియు స్థూలదృష్టికి తోచును- కాని, సూక్ష్మదృష్టిని పరీక్షించినచో అనవసరమైనది అమృతముకూడ శ్రేయస్కరముకాదు సరికదా బాధాకముకూడ నగుచుండును- ఏమనగా, స్త్రీలకు ఉన్నతవిద్య ఏ హేతువుచేతనను మన దేశాచారములనుబట్టి యవసరము లేదు— లేక. ఏ స్త్రీకైనను కారణవశమున స్త్రీలకు ఉన్నతవిద్య అవసరమైయున్నచో శ్రేయస్కరముగా నవ్వియున జెప్పగలిగినచో సంకోచించుచున్నాడను అట్టిదిము లేనిది యకారణముగా తెచ్చిపెట్టుకొన్నచో దానివలన లాభమిసుమంతయు నుండదు సరేకదా నష్టముకూడ కలుగగలదు- ఎట్లనగా, స్త్రీ గృహకార్యభారమును తాను వహించి తదితర బాహ్యవ్యాపారభరమంతయు పురుషునిపై బెట్టినదని యిదివరకు వ్రాసియున్నానుగదా, స్థూలదృష్టితో జూచినచో పురుషునిభాగమే యెక్కువగా నున్నదనియు స్త్రీలకే తక్కువ భారమనియు తోచవచ్చునుగాని సమదృష్టితో జూచినచో స్త్రీల భాగముకూడ పురుషునిభాగముతో నెంతమాత్రమును తీసిపోదు- విశేషించి స్త్రీలభాగమే అధికమని నా యుద్దేశము. చిత్తగింతురుగాక-

కన్యా! ఆడువారి కష్టములను వర్ణించవలసి వచ్చినది గదా యని దుఃఖించుచున్నదో యన లేఖిని మషీకజ్జలము విడుచుచు కంపితగతి గలిగి అధోముఖియై పోవుచున్నది.

[illegible] సమయములలోనైనను [illegible] గుడ్డలతో వదవద [illegible] యుండియు [illegible] చెరువులనుండియు [illegible] గోదావరి [illegible] [illegible] వేళ్లు [illegible] [illegible] ఆడువారి నడుములు [illegible] మునుగూర్చి [illegible] [illegible] వారి య [illegible] దేశంలో [illegible] లోనైన [illegible] ములుగు [illegible] [illegible] దారు [illegible] నిండను దూర [illegible] మరలనూరు [illegible] యు య [illegible] చేయక తప్పక పో [illegible] ములు వాలికలై వరివ [illegible] చరించుచున్నటి వారి [illegible] చిమ్ముచున్న చంటి పిల్ల [illegible] మీదపడి పైపులాగి [illegible] దాని వంక నోట్టుకొనియో వీపు పై పరుండబెట్టుకొని నూళ్లు చేయవలసిన చాకిరి యంతయు

జేసుకొనుచుండగా ఇంకను పిల్ల ఏడుపు మానకుండుటయు
నంతలో కోపిష్ఠిమూర్ఖురాలు మగడైనచో పరుగెత్తుకొనివచ్చి
"లడ్డీకే, పిల్ల నేడ్పించెదవా నీవు చేయుచున్న పనియేమి,,
యని రెండుతాపులలో నాల్గుగ్రుద్దులలో నమర్పించగా వానిని
పరమశాంతముతో పరిగ్రహించి దుఃఖము లోలోపల నే
మ్రింగుచు దైవమును దూరుచున్నప్పటి వారి క్షోభమును తల
చుకొన్నను, తెల్లవారి నాలుగుగంటలుగా లేచి ఇంతచాకిరి
యు చేసుకొని యిన్ని సవరింపులును సవరించుకొని ఇంకను
తొమ్మిదిగంట లయినను గాకమునుపే "ఏమే? ఇంకను
వంటకాలేదా? ఓసి నీయిల్లువల్లకాడుగాను మెతుకులు ఇక
నెప్పుడు తగులబెట్టెదవే ఎక్కిరాసిపీనుగా,, యని మగనా
డు తొందలు విడిపింపగా అయ్యో! ప్రొద్దుపోవుచున్నదిగ
దాయనెను తొందరతో మరింత చేతులు కాల్చుకొని యె
ట్లో ఒకటికి రెండమర్చి వడ్డించగా నవి తిన్నగి రుచిచూ
చియు చూడకమునుపే "దిక్కుమాలినదానా! వంట తగుల
బెట్టినావే! పప్పులో ఉప్పుచాలదు, కూర మాడబెట్టినావు,
కూడు చిమడబెట్టినావు, నీవంట తగులబెట్టినట్లే యున్నది,,
అని వడ్డించిన పదార్థములను ఈవలావలకు దోసి పురు
షుడు విసువుకొనగా, ఇంతయును కష్టపడి చేసిన పదార్థ
ములు బాగుగ లేకపోయెనుగదా యని ప్రాణముస్సురను
అద్దగోడకు జేరగిలబడి వంచిన తలయెత్తక "ఏమిచేయుదు
న్నారు, బాగుగ నుండవలయుననియే చేసినాను- ప్రొద్దు
పోవుచున్నదని మీరు తొందరచేయగా దఢాబిడగా వార్చుటలో

వుసప్పుడు వేడిగంజి చేతిమీద పడుటవలన చర్మము గిన్ని
విసి విప్పట్టవలసివచ్చినది- అందుచేత గంజిపోదిగి అన్నము
కొంచెము చిమిడినచో బాబోలు! ఒక్కొక్కప్పుడు ఎవరి
కైనను ప్రసూదము రానచ్చును- ఇంతమాత్రమునకే అన్ని
విధాల కష్టపడవలెనా?., అని వినయము శాంతము ప్రేమ వె
ల్లివిరియుచున్నట్లు సమాధానము చెప్పుకొనునప్పటి వారి యను
నుతాపము తలచుకొన్నను,ఒక్కటన నేల? వారియవస్థయేది
తలచుకొన్నను రక్తమాంసమయమైన ఏ హృదయము
కరిగి వెంటవన్నై ప్రవహించదు?

మూడుప్రాయాలను పిల్లనుండి పెద్దలవరకును ఎవరికేదిశా
వంపిగ పదియనుర్ప్పి పెట్టవలెనుగదా! ఈలోపుగా కొందరికి
రోగాలు' కొందరికిపథ్యాలు! ఇంతలో వంట అంతయును
భోజనములు చేయుచుండగా ఆసమయమున అతిథు
లు, అభ్యాగతులు- మరియు పండువులు, పర్వములు,అల్లుం
డ్రు, వియ్యపురాండ్రు, బంధువులు, విందులు, ఇవి యన్ని
యు నిల్చుంపగా తెలుసు మూ డేపి తద్దినాలు-అబ్బబ్బ!ఈతద్ది
నాలతో ధ మరియు గర్భశాతేతము-ఒక్కొక్కయింటిలోనివి
తెలకయి దును ఆరునుగూడ వావురించును- ఇందులో భాండ
ములయిః కొలదిని మరింత బాధ! ఇట్టి నిత్యకృత్యములేకాక
పిల్లలుకలిగినకొలదిని సర్వదా ఏదో పేరు చెప్పి చీటికిని మా
టికిని వచ్చుచిన్న శుభకార్యములు! అహా! ఈకార్యసముద్ర
మంతయు నీదునది కాంతా తిలకమే కదా- పురుషుడీ సంసా
రసముద్రమును అశ్రమముగా దాటుటకు నావ యాత్రీర

త్న మేకదా- ఉదయమాది జాముగాత్రి వరకును ఇన్నివను
లును చక్కబెట్టుకొని యీమెపాలిటికి యములాగనదగు
శిశురాక్షసులను అతికష్టమువిూద నిద్రింపచేసి తనపాదము
లొత్తుటకై వచ్చిన పతీతిలకమునకు [illegible] పురుషు
డెన్ని జన్మములెత్తి తీర్చగలడు? [illegible]
మిత్రములగు సాధ్వీతిలకముల కష్టసుఖములను [illegible]
లను గమనించక అకారణముగా స్త్రీ పట్ల మోహము [illegible]
తులుండవు-

మన దృష్టిలో [illegible]
యముగా స్త్రీలకు [illegible]
రముగా నుండునా? ఉండదు [illegible]
నియు నిర్వహించగ [illegible]
ముగా లోచకపోవు [illegible] స్త్రీ [illegible]
వలయునా అక్కర [illegible]
విడిపోవుచున్నది- [illegible]

పురుషులకు అతిభారముగా [illegible]
ము స్త్రీలకు అంత భారము [illegible]
వగా, లోకములో నివ్వెరపా [illegible]
బ్రతికి [illegible] యంతెటి [illegible]
గానుండును- [illegible] వచ్చును- [illegible]
లో స్త్రీ [illegible] పురుషునికి బంచి పెట్టి గృ
హకార్య నిర్వాహణము [illegible] తనపై బెట్టుకొన్నదని యి
నివరలో వ్రాసియున్నాముగదా- ఇదిగో ఈకారణమువల

ననే స్త్రీ తను విలక్షణ్యముగను, నిశ్చింతగను, నిర్భయము
గను, భారతదేశముని గృహకృత్యమహాసముద్రమును ఈ
దగలుగుచున్నది. ఆమెబుద్ధిని తత్కృత్య విశేషములయం
దు వినాగా మరి యేనరా శ్రీవ్యాపార విషయములందు ప్రసరిం
పచేసినను ఆమె కుదిరిపోయిన నేఁడు భయభ్రష్టుడే! నిరుప
యోగియుండే [illegible] విశేషించి పురుషునికిప్రాణ
[illegible] ములందు మన సంసార్కృతి
[illegible] పాలివారిది వారికి
[illegible] సుముకి లుగదని
[illegible] స్త్రీ మొదల [illegible] రిగిన కనికరము
[illegible] విషయములు కాని మీరాడవలసి
[illegible] వారి యొద్దలెక్క
[illegible]

[illegible] ముకు నేమారాక్ష
[illegible] సానము రాధాకర
[illegible] నున్నాము. స్త్రీ
[illegible] యునని పీర
[illegible] మాత్రము తెలిసి
[illegible] ప్రవర్తి తే!
[illegible] ప్రయోజనము
[illegible] ముడిగిరా ఇప్పుడు స్త్రీలకు
[illegible] తో చెప్పగల
[illegible] విద్యావిషయము [illegible] లప్రిదాయక

మనియు జ్ఞానదాయకమనియు దానికిట్టి ప్రయోజనమని ప్ర
త్యేకించి చెప్పనక్కరలేదనియు మరియు దాని కింతవరకని
ఇయత్తగూడ చెప్పనక్కరలేదనియు సెంత యున్నతవిద్య
నభ్యసించిన నంత ప్రయోజనమున్నదనియు మనవారు చెప్పవత్తురు-
అది కేవలమును అనుభవమునకు దూరమయినమాట- ఏది
కాని ఎంతవరకవసరమో అంతవరకే యుపయోగమగును
కాని, అనవసరమైనది అమృతముకూడ నిరుపయోగమగుట
యేకాక విశేషించి బాధాకరముగూడ నగునని వెనుకనే
చెప్పబడినది- మన దేశపుటాచారమునుబట్టి మన స్త్రీలప్ర
యోజనము లెవ్వియో ముందు గ్రహించుకొని వాని కను
కూలమగు విద్యను నిర్ణయించుట లెస్స— ప్రపంచయా
త్ర నడపుటలో మన స్త్రీలు ప్రత్యేకముగ గృహకార్యము
లను వాలత్రిమతమవంతుగా బంచుకొన్నారు— కావుననే
"గృహిణీ గృహ ముచ్యతే" అని చెప్పబడినది- విద్యయనగా
అర్థికము, ఆధ్యాత్మికమునని ద్వివిధము- అర్థికము ధ
నాదిసంపాదకమయినది, రెండవది జ్ఞానసంపాదక మయినది.
సంపాదకవిద్య మనస్త్రీలకు కర్జాయమును అక్కరలేదు, ఆ
భారమంతయు పురుషుడే వహించినాడు-స్త్రీలుకూడ ధనము
నార్జించి పురుషునకు తోడ్పడగూడదా యందురేమో! ఇల్లు
విడువకుండ ద్రవ్యమెన్నడును అర్జించజాలరుగదా- ఇల్లువిడి
చినది యిల్లాలుగానేరదు- గృహమువిడిచి పై సంచారము
చేయునది గృహిణియెట్లగును? పురుషుడును ఇల్లువిడిచి, స్త్రీ
యును ఇల్లు విడిచి స్వేచ్ఛగ దిరుగుదురేని యిక యిక్తైమికా

వలెను? ఇంటికివచ్చిన అతిథిఅభ్యాగతులేమికావలెను. కార్య
విశేషవిధులయందు దక్క స్త్రీలు ఇండ్లు విడువరాదు- కావు
న స్త్రీలు ద్రవ్యార్జనమున కనర్హలు- పురుషుడు తెచ్చి
న ధనకనక వస్తువాహనములను జాగ్రత పెట్టి సదుపయోగ
మునకు దెచ్చుటయే స్త్రీలవిధి- దానికి తగిన జ్ఞానమే స్త్రీల
కు గావలెను. (1) గేహదేహములనుపరిశుభ్రముగ నుంచుకొ
నుట- (2) రుచికరముగ పాకముచేయుట- (3) పథ్యాపథ్య
వివేకము- (4) వ్రాయుట, చదువుట, స్వల్పగణితము- (5)
యథార్థజ్ఞానము. ఇవియే స్త్రీప్రయోజనపంచరత్నములు-
ఇందు మొదటి రెండువిషయములకును అనుభవమేప్రధాన
ముగాని కేవలవిద్యకాదు- పాకశాస్త్రము చదివి యెవ్వరును
వంటచేయజాలరు- శిశుపోషణశాస్త్రముచదివియెవ్వరును బి
డ్డలను బెంచజాలరు- అవి వారివారి అనుభవములనుబట్టి వడు
వదగినవే- ఒక్కొక్క యాడుది ఏమియు చదువుకొనకయే
అమృతప్రాయముగ వంటచేయును- చదువుకొన్నను
వారిలో ననేకులు వంటతగులబెట్టుటను అనుభవములో చూ
చుచున్నాము- ఏవిద్యయును చదువుకొనకయే బిడ్డలను అతి
ముత్తెములవలె పెంచువారెందరో కలరు- చదువుకొన్నవా
రు వారే తమపిల్లలను వర్యాసప్యముగా నుండునట్లు చేయు
చు నిరంతరరోగములతో గొట్టుకొనుచుండ వానిని జూచుచు
న్నాము- కావున తెలివిలేని కారణములను గల్పించి గోరంత
లు కొండంతలు చేసి చదువు లేకపోవుటవలననే అనర్థము
న్నియు కలుగుచున్నవని చెప్పినచో ఒప్పుకొనజాలము- [illegible]

ముమీద చదువు ఉండవలసినదే- కాని, స్త్రీకార్యము[illegible]
యత్యల్పప్రయోజకమైనది. కావుననే [illegible]
చదువుటకును సరిపోవు [illegible]
న్నాము— ఇందుకు ఉన్న[illegible]ములుగాని [illegible]
పాధ్యాయనముగాని యవసరము లేదు.

ప్రశ్న—ఉన్నతవిద్య అనవసరము లేదనుమా[illegible]
డు. దానివలన స్త్రీ[illegible] [illegible]? దాని[illegible]
నంతి నష్టము[illegible]
చగూడదనను [illegible]
అవసరము లేనివి. కాని, ఆ[illegible]
హారముగా నుండవా?

ఉ॥ [illegible]
నుక [illegible]
ప్పములు మన[illegible]
ల్పా[illegible]రము గలవి- [illegible]
నవసరముగా [illegible]
యుము [illegible]
తదితర [illegible]
ధ్రిమయు[illegible]
నన [illegible]
లేనిపోని [illegible]
సరిగదా? -మనకు అనవసరమైనప్పుడది [illegible]
బాధాకరమే- కావున స్త్రీ[illegible]ము[illegible]
అనవసరమగుటచే బాధాకరమగుచున్నది- [illegible] —

[illegible] శాస్త్రవాదనమునకు [illegible]మిత ప్రీతిని బొందవలెను.
ఉ[illegible] విద్య [illegible]యగా [illegible]ముగదా? దాని
పేరు [illegible] అధర్వణ
న [illegible] ముద్రించి యు
ధ[illegible] [illegible] ఒక్క
[illegible] 1000 93 గురు
దా[illegible] సామా
న్య విద్యా[illegible] [illegible]మున్నారు.
[illegible] కే అనేకకాలమును
అమిత [illegible] [illegible] కావలసియున్నది.
ఎంతటి [illegible]మునుండి [illegible] [illegible]ంచినను ఎంత
[illegible] [illegible] సామాన్యసాహి
త్య[illegible] [illegible] సంపాదించుటకే
[illegible] [illegible] వివిధో
[illegible] [illegible]లిక కీర్తి[illegible]తుల
ను [illegible] [illegible] వవతు
లను [illegible] మరియు [illegible] యున్నత
[illegible] [illegible] పురుషులకే కాని
స్త్రీ[illegible] [illegible] పురుషులవద్ద చదు
[illegible] [illegible]లకలును, అపూర్వ
[illegible] అనేక [illegible]

కదవా సంసారమునకు అన్యమగును-కావున తొలుత స్త్రీ
[illegible] ఉన్నతవిద్యను సంపాదించుటకే వీలు చిక్కదు—
అథవా యెట్లో త్రిప్పులుపడి శాస్త్రాధ్యయనము చేయుదు
రయా- దానివలన ప్రయోజనమేమి? ఉద్యోగముచేయు
ట మనకు ధర్మవిరుద్ధముగదా. ఆంగ్లేయస్త్రీలవలె ననేకులు
ఉద్యోగములు చేయుటలేదా అట్లే మనస్త్రీలుకూడ ఉద్యో
గము లేలచేయగూడదని కొందరు మహాత్ములు ప్రశ్నిం
చుచు నెదుట వాదగట్టుచున్నారు- వీరికి నే రక్త—యిన
చో ఖండాంతరములయిన ఆంగ్లేయుల దృష్టాంతరమొక్కటి
సిద్ధాంతకారమగుచుండును- ఈ రుజకు మందు పరమే
శ్వరుడే అనుగ్రహించవలెను- వీరు ఆంగ్లేయపురుషులు
పుట్టి ఆస్త్రీలతోడి దాంపత్య సౌభాగ్యమొక్కసారి యను
భవించినమొదల అనంతరమెట్లు శివమాడుదురో వినకు
దాతు ధన్యులు— బాధావిమర్శనములేని కేవలగతాను
గతికత్వ బుద్ధాలప్రవృత్తివాదము మనదేశమునకెప్పుడంతరించు
నో తెలియరాదు- మనస్త్రీలు ఉద్యోగములుచేయవలయు
నందులేని అట్లయినచో వారు ఉన్నతవిద్య నభ్యసించు [illegible]
[illegible]యభ్యంతరములేదు— అది కూడదందురేని ప్రయో
జనములేని తద్విద్యాసంపాదనమునకు హేతువులేదు—
ప్రశ్న—ఉద్యోగములు చేయకపోయినంతమాత్రమున
[illegible]విద్యల యావశ్యకముండదా, విద్య దీపమువంటిదికదా

అది లేనివారు పశుప్రాయులుగదా? కావున నదిభిహి
కయూగ్రిలో స్త్రీపురుషాదివివక్షలేకుండ నందరకును కేవల
జ్ఞానార్థమేల యుండగూడదు? ఉద్యోగము చేయనివా
రందరు పశుప్రాయులయి యుండవలసిన దేనా.

ఉ:—అట్లు కాదు. పశుప్రాయులయి యెవ్వరును ఉండ
గూడదు కాని, "విద్య" యని సమష్టిగా చెప్పగూడదు.
దానిలో భేదమున్నది— ఎంతయినను విద్యయే. అది పూ
ర్తిగా నెవరును సంపాదించలేరు. విద్య కంతములేదు—
కావున నెవ్వరికెంత యవసరమో ఆ భాగముమాత్రమే
సంగ్రహింపవలయును. పైన చెప్పినట్లు అది యొత్తుమీద అర్థి
కము ఆధ్యాత్మికమునని ద్వివిధమయియున్నది. అర్థికవిద్య
మన స్త్రీలకక్కరలేదు. తెచ్చి పారవేయుట పురుషునకు
దానిని సువస్తువుగా పరిణమించి అనుభవములోకి దెచ్చుట స్త్రీయు
ను సంసార నిర్వహణ సమర్థతా ఫలము ఏర్పడుచున్నదియు
న్న విషయములో, స్త్రీకి అర్థసంపాదన భారమును, తదర్థ
విద్యాసంపాదన భారమును బెట్టినచో స్త్రీకున్నంగిపోదా? అది
అధర్మముకాదా? స్త్రీలకున్నత విద్య కావలయునని కోరువారు
వారి నగాధమున దింపుటకేగాని వారి నుద్ధరించుటకుగాదు.
సమనగా వెనుక వర్ణించిన చొప్పున స్త్రీ తన 'అనంఖ్యా
క ప్రయోజనముల పట్ల అప్రమత్తయై కరావధాన ముఖ
'వ్రతములో మునిగి తేలుచుండుటగదా అట్టిస్థితిలో పైగా

ఈ ఉన్నతవిద్యకూడ వారికి కావలయునన్నచో ఇందు క్రిం
దకూడ కొంత బుద్ధిక్లేశమును పంపవలసివచ్చి యుప్పుడెం
త కష్టమును పొందవలసివచ్చును? [illegible]కుడు - పురుషుడు,
ఒకమూల ఇంటిపనులు, ఒకమూల పొలము పనులు, ఒక
మూల రాచకార్యపు చిక్కులు, ఒకమూల ఆడుపిల్లలు పు
ట్టుకొని వచ్చినకొలది [illegible] పనులు వెదకుట,
కట్నముల బాధ! వారికి డబ్బు [illegible] లేక ఉన్న దొప్ప
డు కొండయైనను [illegible]! [illegible] రు 1-0-0
ఇంటిఖర్చు - వచ్చు [illegible] - [illegible]గా ఉన్నచో
ట తినక [illegible]
న్నదిన్న [illegible], [illegible]లుగా [illegible] కొట్టు
కొనుచుండును - [illegible] తెచ్చి పార
వేయుట వాని [illegible] - వానిని [illegible]
అనుభవమునకు [illegible] వారి [illegible] — మగవాని
మనసులో [illegible] వా
రికేమియు [illegible] వారికేమియు [illegible] చేయరుగ
రు. ఒక్కొక్క [illegible]
కొట్టు మిట్టులా[illegible] స్త్రీ [illegible] చిన్న [illegible]
వంటప్రొయ్యి [illegible] ఒక్కొక్క [illegible]
దొర్లియుచు వెర్రిముఱి [illegible] వా
యిగా గూరుచుండును_ [illegible] భవము
కు కారణమేమి? భావనయే ప్రధానము. తినకు [illegible]యున్న

పనిచేయుట బహుసులభము- విధిలేదనుకొన్నది బహుకష్టము- తన యింటిలో పొయ్యిలోనికేమియు లేనప్పుడు గొడ్డలి పుచ్చుకొని చెక్కపేళ్లు కొట్టినవాడు పొరుగింట రెండు తాటియాకులు త్రుంపి యిచ్చుట బహుభారముగా జూచును- చూచుటయేమి? ఈయనే లేదు- అట్లే ఉదయమున లేవగానే ఇంటి సవరింపులు తనకు విధియని మనము స్థిరపరచుకొని యున్నదగుటచే ఆదుది నిటలాక్ష్యముగ ఆపనిలో ప్రవేశించుచున్నది—పురుషుడు బాహ్యవ్యాపారములు తనపై నుండుటచే ఆపనులకు బోవును- ఈ పనులలో నెవరిపని మరియెవరిమీద పెట్టినను పర్వతమంత భారమగును- సోలెడు బియ్యము అత్తెసరు పెట్టుమన్నచో మగవాడు తన్నుకొనును— ఆవలనున్న విస్తరాకుముక్కయొకటి తెచ్చుకోమన్నచో ఆదుది గింజుకొనును—

కావున ఆడువారు పంచుకొన్న మహాకష్టమును పురస్కరించుకొని వారినించుకంతయు ఇతర విషయ ప్రవిష్టలను జేయక నిశ్చింతగా నుండనిచ్చుటయే సర్వోత్తమము- వారికున్నతవిద్య నిచ్చినచో సంసారమూరుమూడు కావలసినదే- ఏమనగా, హిందూకుటుంబినియొక్క ధర్మములకును ఉన్నతవిద్యకును చాల దూరమున్నది. ఉన్నతవిద్య నిచ్చినకొలదిని తత్త్వవిషయ విమర్శనాలోచనాదులధికమయి బుద్ధి గృహకృత్యములనుండి దాటి సర్వదా బహిర్విషయములయం

ను వ్యాపారము చేయుచుండును- దాని పట్టికట్టుట యసా
ధ్యము. పూర్తిగా తద్విషయ చర్చాప్రవిష్టురాలగుటకును
గృహకృత్యము లాతంకములగుచుండును. ఇందువలన ఉభ
యభ్రష్టగుట తప్ప మరేమియు మిగులదు- అట్టి నిరర్థక
అనర్థక విషయమును వాంఛించుట యేమిలాభము?

ప్రశ్న—మీ ధోరణి చాల విరుద్ధముగా కనబడు
చున్నది- మగవాడు తన వ్యాపారపు చిక్కులలో బడి
యుక్కిరిబిక్కిరి యగుచుండగా ఆతడి ఆసంగతినే యెరుగక
క వంటప్రొయ్యికడ హాయిగా కూర్చుండవలెననుచున్నా
రు— ఇదేమి యన్యాయము- కార్యేషు మంత్రీ అను న్యా
యముచే పతివ్రతయగు సతి పురుషునికి మంత్రిప్రాయురా
లై సమస్త కష్టసుఖములయందు తోడుపడుచు సలహా
అందిచ్చుచుండవలెనని చెప్పబడుచుండగా వంటప్రొ
య్యికడ తన్నుగూర్చుండ హాయిగా కూర్చుండవలెననుట
యేమి యుక్తము? పురుషునికి మంత్రివలె సలహాలిచ్చు
టకు విద్య లేని స్త్రీవలన నెట్లగును.

ఉ—మీరాగు చెప్పునది సత్యమే కాని, పురుషుని వ్యాపా
రములలో గృహస్త్రీలు సలహా చెప్పవలసినవి అంతగా
తటస్థించవు. స్త్రీలు సలహా చెప్పవలసినవి స్త్రీలెట్టియునవు
[illegible] అట్టిపలు [illegible] శుభమునట్టి మేధా
[illegible] ఉన్నతపద్య లేని

చో భంగము కలుగదు. పట్టి స్థూలదృష్టి యుక్తివాదము

చేయుటకన్న కష్టసుఖములను లాభనష్టములను చర్చించుచు

కొనుట లెస్స— నే చెప్పిన సలహాను మీరు విమర్శనదృష్టి

చే చూడలేదు. ఐహికయాత్రలో హిందూస్త్రీధర్మముల

యొక్క సుఖపర్యవసాయమంచు ఉన్నతవిద్యయే పరమ

విధాయకము కాదు. సామాన్యవిద్య చాలును— ఎన్నిసారు

లు వ్రాసినను ఇంతియే. పునరుక్తి యగుచుండును. ఇట్టి ప్ర

యోజనమునుగోరి ఈవిద్య చెప్పవలెనని ప్రత్యేకించి చెప్పు

వరకును ఊరక స్త్రీలకు ఉన్నతవిద్య యనగత్యమన్న వాద

మునకర్థముండదు. హోద్యమునకై ఒకప్పుడు సుదర్శనీ

పత్రికలో ప్రకటింపబడిన ఛలోక్తిసంభాషణమొక్కటి

యిక్కడ నుదహరించుచున్నాను—

—చదువుకొన్న సూడువారితోడి సంసారసుఖము—

అయాసము నొంది యింటికివచ్చిన మగడు;—

ప్రియురాలా! వంటయెంత మాత్రమైయున్నది? తెల్ల

వారిమొదలు అల్లాడి ఆయాసమైయున్నది. నిండా ఆకలిగా

నున్నది.

విద్యావంతురాలయిన భార్య;— తెలియదు— అయి

నట్లు కానము— వంటవిషయము విచారించుటకు సావకా

శముగలేదు.

మగడు— బిడ్డలెక్కడ?

భార్య;—బిడ్డలు ఇచ్చటలేరా? తెల్లవారితేయిక్కడనే యుండిరి. ఇంటి చుట్టుపట్ల చూచితిరా?

మగఁడు;—వంట సావకాశమయినయెడల మాటివేడే మిఠాయినను లేదా? ఆకలియగుచున్నది.

భార్య;—వచ్చెదను, కొంచెము తాళండి ,,కుటుంబినీ ధర్మరక్షావివేచని, శిశురక్షాదర్పణము, ,,అను వానిని రచించుచున్నాను పూర్తిగా కావచ్చినది, స్వారస్యమయినవట్టు, చదువుతాను వింటారా?

ఆయాసముతో వచ్చినమగఁడు అదరణము లేక మూలలో గూర్చుండి మూలుగుచుండెను,

ఈ విషయములో విస్తారము చర్చించుటకన్న ఇందు విషయములో నేను వెనుక ప్రశ్నించిన కొన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు కోరుచున్నాను- ఆప్రశ్నలివి

(1, పూర్వము స్త్రీవిద్య సర్వసామాన్యముగా కలిగి యుండెడిదా? ఉన్నయెడల అప్పుడు దేశమునకు దానివలన కలిగిన మేళ్లెట్టివి? ఆవిద్య సామాన్యమా విశేషమా?

(2) తరువాత ఎప్పుడు స్త్రీవిద్య యంతరించినది? అందవలన దేశమునకు కలిగిన కీడేమి?

(3. తిరిగి యెప్పటినుంచి స్త్రీవిద్య యంకురించినది— ఇంతవరకు దా లన [illegible]లిగిన కీ[illegible]లును కలిగిన మే[illegible] ను ఎట్టివి?

ఈ ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానము వచ్చునేని ఈవిష యము సమగ్రముగా తెలియబడును—

(1) పూర్వకాలమున రాజపుత్రికలుమాత్రము ము ఖ్యముగా ఇంట గురువులనుంచుకొని చదువుకొనినట్లు సర్వ త్ర తెలియవచ్చుచున్నది- రాజపుత్రికల ధర్మములు వేరు- ఏమనగా వారురజస్వలానంతర వివాహనిషేధము లేనివారు- అంతఃపురమున తగినంత కట్టుదిట్టమైన స్థితిలో నుంచబడి తగిన గురువునొద్ద యౌవనారంభానంతరముగూడ విద్యా భ్యాసము చేయువారు- వారి సాధన సామగ్రివేరు-అనేక దా సదాసీజన సమృద్ధికలవారు-స్వయముగా వంటమున్నగు గృ హకృత్యములు చేయనక్కరలేనివారు-సర్వవిధములచేతను నిర్విచారమైన ప్రాభవము గలవారు— కాబట్టి ఆధర్మముల కు విద్యాభ్యాసముగాని అది ఎంతకాలముచేసిననుగాని ఇబ్బంది లేనిది- కావున రాజపుత్రికలు తప్ప, సర్వసామా న్యముగా అనగా బ్రాహ్మణపుత్రికలు విధాయకముగా విద్యాపాండిత్యమును సంపాదించవలసినట్టును అట్లు సంపా దించినట్టును ఎచ్చటను గానరాదు- గార్గి మైత్రేయి మొద లయినవారొకరిద్దరు అరుదుగా కానవచ్చుచున్నారు— అది పురస్కరించుకొని అనాదంగరును ఆక్షేపనున్నారనుట కు వీలు లేదు— అది విశేషవిధి—అమాదిరి పండితురాం డ్రు ఈ కాలమునకు తగినంతలో ఇప్పుడును అందుముగల

...వారు ఇన్ని రాద్ధాంత సిద్ధాంతములక్కరలేకయే తమ
మేధాసంపన్నతతో నెట్లో అక్షరములు నేర్చుకొని కాపు
రముచేయు దినములలోనే రెండవవారెరుగకుండనే చాల
వరకు స్వకృషివలన విద్వాంసురాండ్రగుచున్నారు- నేను
... వ్రాసిన మా ముత్తవతల్లి యోగణములోనిదే—
ఆమె యెట్టి గరల్సుస్కూలునను పోలేదు- ఏ ప్యాటులును
తోడుగకొనలేదు- కావున అట్లే అప్రియత్నముగా స్వ
యంకృషివలన తమ గృహకృత్యములకేమియు ఇబ్బంది
లేకుండ సమయము చూచుకొని చదువు వృద్ధిచేసుకొను
వారెట్లయినను చేసుకొందురు- దానికొరకింత అపధర్మము
వలెదువలె ఆందోళనము జేయనక్కరలేదు-అవిశేష ప్రియ
త్నముగాను అబాధకముగాను విదుషీమణులగువారి పట్టు
ల నొకరి యభ్యంతరమక్కరలేదు- ప్రస్తావనాంశ మేమన
..., పూర్వకాలమున రాజపుత్రికలు తప్ప ఇతర గృహిణు
... ఎన్నతగిన విద్యావతులయి యున్నట్లు ఆధారము లేదు
...ట్లు సర్వత్ర కలిగియున్న యెడల అనేక విదుషీమణులు
పురుషులువలెనే తమ పాండిత్యములవలనను గ్రంథరచనల
వలనను పైకి వచ్చియుందురు— అట్టిచ్చటను గానము—
ఎటువచ్చియు ఆడను పాడను మద్దెల వేయను ఒకరిద్దరు
... పైశ్రేయ్యాములు మినుకు మినుకుమనుచు కనిపించు
...— ఎవరు ...వచ్చినను దుష్పవారె పట్టుచీర

సామ్యముగా ఈపేరులు మాత్రమే ఛట్టున చెప్పుచుం దురు- ఇందువలననే పూర్వకాలమున స్త్రీవిద్య సర్వసామాన్యముగా లేదని ధృవపడుచున్నది. దుర్భవారి పట్టుచీరె సామ్యము ఇచ్చట వివరించుట రసోచితము కాకపోదు- ఒకగ్రామములో దుర్భవారని యొకవైదికగృహస్థులున్నారు- వారియింట గల స్త్రీలందరకును ఒక్కటే పట్టుచీరె యుండెడిదట- ఎవ్వరి యింటికైన భోజనమునకు పిలిచిన చో అందరికిని ఒకే చీర యగుటచే ముందొకరు ఆ చీర కట్టుకొని వచ్చి తిని వెళ్లి తరువాత ఇంకొకరు కట్టుకొని వచ్చుచుండెడువారట!—ఇదియు నారీతినే యున్నది- పూర్వము స్త్రీలకు ఉన్నతవిద్య కలదాయను సమస్యకు ఎవరు చెప్పినను గార్గి మైత్రేయులనే!! ఏమి? అది విశేషముగానే యున్నచో మరియెవ్వరును ఏల కానరారు? కావున అది విశేషించి లేనిదే వాస్తవము, ఉన్నయెడల దేశమునకు కలిగిన మేల్కొట్టివి యనుటనుగురించి- సామాన్యముగా స్త్రీలు గృహమందే నివసించి పతి యిష్టానుసారము గృహకార్యములు మాత్రమే చక్కపెట్టవలసిన వారగుటచే వారినుంచి ప్రత్యేకముగా దేశమునకు కలిగిన మేల్కొట్టివని ఏమిచె ప్పనగును? వారు విద్యాశూన్యలే కానిందు సామాన్యవిద్య నభ్యసించనిందు- ఉన్నతవిద్య నభ్యసించనిందు- ఎట్టివారైనను పాతివ్రత్యమును, యోగ్యతయును గృహకృత్యములు

...ందు మెలకువయును మాత్రము వారి విధేయములు. అవి నాటినుంచి నేటికిని వారివారి స్వతస్సిద్ధజ్ఞానములతో డనే సంప్రాప్తములగుచున్న వి-చదువువలననే పాతివ్రత్యాదులు సిద్ధించవు- కనుక దానివలని ప్రత్యేకపు మేల్కొట్టి వని తెలియవు. కాని, కొంత లోకజ్ఞానము తెలియవచ్చును-

(౩) పూర్వము స్త్రీవిద్య కలిగియున్న పక్షమున నది ఇటీవల ఎప్పుడంతరించినది అందువలనకలిగిన కీడేమి యను టనుగూర్చి—పూర్వము స్త్రీవిద్య సర్వసామాన్యముగానే కలిగియుండెనేని అది ఇటీవల నశించుటకు హేతువు లేదు- దానివలన తగినంత బాధ కలిగినపుడుగాని అది నశించదు- సుఖము కలుగుచుండగా నెన్నడును ఏదియును నశించదుకదా- మరియు దానివలన ప్రత్యేకించి కలిగిన మేల్కొట్టివని చెప్పుట కాధారము లేనందున దాని యభావము వలని కీడులును ఇట్టివని చెప్పజాలము. మొత్తముమీద విద్యాగంధ శూన్యులగుటవలన లోకజ్ఞానము నశించి అవివేకురాండ్రయి మూఢవిశ్వాసములలో మునిగిపోవుచున్నారనిగదా చెప్పవలెను?—అందున కంగీకారమే.

అట్లయిన మొదల వారికిచ్చువిద్య ముఖ్యముగా తన్మోహ పరిహారకమయినదిగానుండవలెను-విద్యయనునంత మాత్రమున దానికి ఇయత్త లేదు ఆ యా భేదములనుబట్టి ఆ యా ఫలములు కలుగుచుండును- పాకశాస్త్రము చదివిన చో

[illegible] తెలియుట యేలవచును. అంతటో ఆవిద్య అక్ష
రములకే యుపయోగించునుగాని మరి యితర జ్ఞానమునకు
బనికిరాదుగదా. ఇట్టి యుపయుక్త విద్య నభ్యసించిన కొ
[illegible] జ్ఞానము కలుగుచుండును. అయితే ఇటీవల స్త్రీవిద్య లో
పెంచుటవలన కలిగిన క్షేమమేమి అను ప్రశ్నకు సమాధానము
చెప్పవలసిన చో ,,మూర్ఖాయి,, అనికదా చెప్పవలసియున్నది?
దానికి ప్రయోజనమేమిందని ఈ ప్రశ్నను చర్చించుటలో
స్పష్టమగుచున్నది—

3. ఇటీవల తిరిగి స్త్రీవిద్య యెప్పటినుంచి వృద్ధిచేయబ
డుచున్నది. అందువలన నిప్పటివరకు తొలగిన కీర్తను కలి
గిన వేళ్లను ఎట్టివి? ముందింకను ఎంతవరకు వృద్ధిచేయవ
లసియున్నది. అనుటనుగూర్చి—

క్రైస్తవ ధర్మములో ఏ సడియును [illegible] ప్పకును లేక తమ
చదువును వృద్ధిచేసుకొని కాపురముచేయు మానవులె
ల్లరును చేసుకొనుచు న్నయున్నారు. వారిని కొండవా[illegible]
డుగను ఎరుగరు. కావున వారివిషయమట్లుంచి గరల్సు
స్కూల్సు మున్నగు బహిరంగ కృషులవలన దాదాపు
30-40 సంవత్సరములనుంచి స్త్రీవిద్యకు తిరిగి ప్రోత్సాహ
ము కలిగింపబడుచున్నదనవచ్చును. కాలమంతి స్త్రీ[illegible]
వ్రాయుట చదువుట నేర్పుటయేగాక విశేషించి పద్దెల[illegible]
[illegible]

హక్కులు రక్షించియు పురుషులతో సమానముగా వ్యవహ
రించుచున్నారు- కావున ఈపాటికి ఇందువలన ఏ మాత్ర
ము మేలు చేకూరినదో, ఏమి లోపింపబడినదో, కొంచెము
విచారించుకొనుటకు మనము తగిన స్థితిలోనికి వచ్చినాము.
అయితే 100కి 5గురైనను అట్టి విద్యావతులు లేరనియు
అందుచే దానివలన కలిగిన ఫలము లేదని యెంచ తగ్గ
దనియు జనసామాన్యమంతయు నట్టి నారీమణులైన దాని
ఫలము స్పష్టపడగలదనియు కొందరు చెప్పుచున్నారు. వాస్తవ
మే- కాని, కొన్ని దశలనుండి యది పురోవృద్ధి గాంచి కొం
తమందియైనను విద్వాంసురాండ్రు అయినప్పటికి ఈ పాటికి
కొంతయైన దానిఫలము కనబడకున్నా కనబ
డనిది ఇకముందు మాత్రమేమి కనబడును? కావున ఏకొం
చెమూ కనబడుట విధాయకము— కాబట్టి లోపములెట్టి
వో విచారించుకొని అందు ఏ మాత్రము దారి తగిలినను
ముందు భగీరథ ప్రయత్నము జేసి కాలేజిలను స్థాపించి సం
పూర్ణాంగ్లేయయువతులను జేయుదము— ఏది?—
ఇంతవరకు కలిగిన మేలెట్టిదని వ్రాయుటకుగాని
యెంత పక్షపాతముగా వ్రాయుదమన్నను ఎంత వెదకి
చూచినను పంక్తి పడచుట లేదు ....

ముందుగ గమనించదగినది పాతివ్రత్యము-హిందూ
యువతి కంతకన్న కావలసిన పరమార్థ మింకొకటి లేదు.

కావున ఇంతవరకునన్నదైన స్త్రీవిద్యవలన పాతివ్రత్యమున
కెంతవరకు ఉపకరించినదియును యోజించవలసియున్నది-
వర్తమానానుభవముగను నిష్పక్షముగను బరికించినచో పాతి
వ్రత్యమునకది యించుకంతయు నుపయోగించుట లేదు.
సరేకదా కొన్నికొన్ని చోటుల భంగకరముగానే కనబడు
చున్నదని చెప్పుటకు సాహసించక తప్పకున్నది- ఇట్లు చె
ప్పవలసి వచ్చినందునకు మాకే లజ్జగానున్నది. విద్య యున్న
దయినను సదుపయోగము గుట లేకున్నపోయె పయిగా పా
తివ్రత్య భంగముకుగూడ తోడ్పడుచున్నదాయని శంకతో
చవచ్చును- కాని, విద్యయనునాయికి పతివ్రత్యకించి యుక్తరూ
పము లేదుగనుక దానిఫలము ఎట్లుమారిన నట్లుమారవచ్చు
ను- భగవాన్ కాళిక కేపాచార్యుడని యొకడు చోరశా
స్త్రమును రచించియున్నట్లు మృచ్ఛకటిక మను నాటకము
న చెప్పబడియున్నది— అవిద్య చదువుకొన్నవాడు కడు
నిపుణముగా చౌర్యము చేయుగలడు. ఇట్టి విద్యలన్నియు
అయాప్రపంచక విషయములలోని మెలకువలను చెప్పును-
అంతేకాని చిత్తమును అతికష్ట యోగ్యతను సియజాలవు—
సర్వశాస్త్రపండితులనపించుకొను వారిలోన నేకులు సంపూ
ర్ణాయోగ్యవర్తనులుగనుండుటయు ఏమియుచదువుకొనని వా
రిలో ననేకులు పరమయోగ్యులుగనుండుటయు మనఅనుభ
వములోనికి గనబడుటయే ఇందుకు తార్కాణము. అట్టి

చిత్త శాంతికరమైన దొక్క బ్రహ్మవిద్యయే. అది యిప్పుడు ఎవ్వరికి బోధింపనీయమైనది కాదుగనుక లక్ష్మీప వ [illegible] ప్పుడు కావలయునని వాగులాడు ప్రాశవిద్యయు పురుషుల కే యోగ్యతకు ఎట్టి యుపకారమును చేయుటలేదని ఘుం టాపథముగా చెప్పబడుచుండగా ఇక స్త్రీలను గూర్చి చెప్ప దగినదేమున్నది? ననేమిరా ఆ మాటయే తలపెట్టవలదని మూనపెట్టుచున్నాము— కాగా, పాతివ్రత్యాది సంగా ములలో నెట్టిదానికిని ఈవిద్య ప్రయోజనకారి కాదు-అయి తే- ఇందువలన యోగ్యతకు ప్రయోజనము లేదు [illegible] గియును లేదు తక్కిన పాపములకు [illegible] పనికివచ్చుచున్నది చాలదా [illegible] షయములో ఇప్పుడాచరణలోనున్న పద్ధతులను [illegible] డగా బాధ లేకపోలేదని చెప్పవలసినచ్చుచున్నది [illegible] స్వాతంత్ర్యమును, ఇతర పురుషసాన్నిధ్య [illegible] ను ఇప్పటి స్త్రీవిద్యకు పర్యవసానములై యున్నవి [illegible] వ్రత్యమునకే రెండవ వేరుపురుషులని వేరుగ చెప్పి [illegible] ప్రసంగమగును-ఇది యాంగ్లేయులను జూచి తెచ్చి పెట్టుకొ నుచున్న మహానీతి—

ప కే— పాతివ్రత్యముయొక్క మహిమలను [illegible] రించి యట్లుంచుదు- [illegible]

[illegible]

అది బహుగహ్వరమైన విషయము— స్థూలదృష్టిలో భర్తకు దానివలన గలుగు బాధయేమున్నది? అందువలన ప్రత్యక్షమగు నిబ్బంది యేమియు బహుశః కలుగబోదు- ఆచరణయం దెట్లయిన తన భార్య కాకపోదుగదా. తన తోడికార్యములను కడు హెచ్చరికతోడను ఆనందముతో తను నెరవేర్చుచునేయుండునుగదా. తక్కిన ఆంతరంగిక పరమరహస్యవిషయమునుగూర్చి లేనిపోనిచర్చ చేసుకొని వృథా చిత్తక్షోభపడనేల? మనోవాక్కాయకర్మలలో ఇదియొక్క మనస్సుకే బాధాకరమయినదిగాని తక్కిన వాక్కాయకర్మలకెట్టి బాధయు లేదు- అట్టిసంగతిలో వాక్కాయకర్మలకు ఎట్టిబాధయు లేనంతవరకు మనస్సునకేల వ్యర్థముగా బాధ తెచ్చిపెట్టుకొనవలెను?

మనము సంపూర్ణముగా అంగ్లేయులమైపోయినప్పుడుగాని మనకు సుఖమే లేదుగదా-అంతవరకును మనము మానవులమే కాముగదా- కావున, ఈ విషయములో వారిదృష్టాంతరముల ననుసరింతము. (అంగ్లేయులలో ఒకస్త్రీ యింకొకపురుషునితో నొకగదిలో నేకాంతముగ నున్నను ఆమెభర్త యామె సెలవులేనిదే లోపలికి పోరాదట.) అని యొకకూనుమతమును తెచ్చిపెట్టుకొని సరిపెట్టుకొందము— కాని, ఆవిషయము విడిచిపెట్టినను తక్కిన ఏవిషయములలోమాత్రము ఏమిమేళ్లు కలిగినవి? ఏమి కీర్పులు తొలగినవి? వారిలో ముఖ్యముగా తొలగవలసిన పెద్ద

లేదు మూఢవిశ్వాసములుగదా. అందు కోట్యంశమైనను ఇంతవరకు తొలగినవా? లేదు లేదు- నసేమిరా లేదు- ముమ్మాటికిని లేదని మేము ఘంటాపథముగా జెప్పగలము- ఓ గతానుగతిక సోదరులారా! బాధానభిజ్ఞులారా! ఉపయోగానుపయోగ విమర్శనారహిత కేవల సాధుజనులారా! ఏమి? పైమాత్రమైన కొంత వంగినదని మీరు ప్రమాణముగా చెప్పగలరా? ఘట్టన మీ యింటిలోని ఆడువారిని స్మరించుకొనుడు— మీకు సుఖవిధానముగను- చక్కగ హైరాయిలుతో తలదువ్వి సిగముడిచి ఉమ్మెత్తపువ్వువంటి కుచ్చెలలు జీరాడ, దాక్షిణాత్య పాశ్చాత్యమానుమువలె నవనవ్యముగా కొంగు చుట్టబెట్టి [illegible] పట్టుతొడిగి చేత పుస్తకములు ధరించి, రాజకీయ సంబంధ పార్లమెంటుకుబోవు క్రిస్టియను లేడీవలె స్వేచ్ఛగ సమావేశమందిరముల కరిగి గుక్కతిప్పుకొనక నభయముగా తిలకాష్ఠమహిషబంధములను ఉపన్యసించి వచ్చిన యన్నుల మిన్న తన దొడ్డగుమ్మముకడ నూరు మండి తనకు బిడ్డలు లేనందుకో, పుట్టి చచ్చుచున్నందునకో, గృహబాధ యున్నందునకో తక మరియెందుకో ఏ యెరుకలదాసిచేతనో సోదచెప్పించుకొనుచున్నది-

ఇంటిలో చంటిపిల్లవానికి ఇంచుక జ్వరము వచ్చిన [illegible] దిగదుడుపులు పెట్టుట మానదు— [illegible]

ఇక నొకటి రెండు దినములు లాజ్వరము తగ్గక అట్లేయుండి
వ నీళ్ల విరేచనములయిన కనబడగానే పుస్తకపు దిగదుడు
పులకై మాలదాసరివానిని దొడ్డిలోనికి బిలిచి యీ సూ
తవంచకునికి కోడిపెట్టనుకోసి దిగదుడుపులు పెట్టుటకై
కుంచెడుబియ్యము కుమ్మరింపుమన్నది- ఇంట నెవరిని తుమ్మ
కొనీయుట- మాలదాసరి వచ్చియు "నాగాత్యములు"—
పిల్లలకు ఏ రోగమయినను కనబడినది ముందు చల్లని తల్లికి
నైవేద్యములు, మరియు నెన్నో దేవతలు, పరిత్యక్షములు,
పీరానీగంటలాంగోరపులు, కామేశ్వరి నూరిమొక్కుబడు-ఇవి
గాక సర్వదా దయ్యముల భీతి— పిల్లపుట్టి యొక్క
మేనమామ నుండెనా, చచ్చినవారు పేరులకు వచ్చుట
అమ్మా తల్లీ నీపేరు పెట్టుకొనని ముడుపులు గట్టుట-స్వయ
ముగానే దయ్యముపూని నేను వెంకమ్మను, పుల్లమ్మను, పే
రుకు వచ్చినాను లేదా తీసుకొనిపోవుటకు వచ్చినాను నా
కు దొప్పెడుగుడ్డ ఈయవా ఈ మొదలయిన ప్రలాపములు,
ఇంతలో వెంకటేశ్వరులు వచ్చియురుకుట- తోడబలుకుట-
హుంకరింపులు- పూర్వపు మొక్కుల బకాయిబాకీలకు
ఝుక్తా- 'నాముడుపులు చెల్లించినారు కారా? చూస్తోండి
చంపుతాను, కొడతాను, నేనెవరనుకొన్నావు. ఒళ్లు తెలియ
దా, ఇత్యాది గర్జింపులు- తిరిగి క్రొత్త మొక్కులు, క్ష
మాపణములు, క్రొత్త ముడుపులు, ఇంతలో పంక్తిలో ఫల
కు మేలయిన సత్యనారాయణమూర్తివారి చాకచక్య

ములు- మూఢవ్రతములు, ఉపవాసములు, రోగములు-
ఇవి యిట్లుండగా పరంతరభూలోక నరకబాధ, నగలదయ్య
మురియొక్క- అనివార్యపరాక్రమము. మగవానిపాలిటి మరి
ధర్మణ సిద్ధాంతము. హా! ఏమిచెప్పుదుము! ఒక్కటా
రెండా? కాసంతా కూసంతా? అంతయు సామ్మ్యో- అంత
యు మాధ్యమయమే. మాధ్యమునకు భిన్నమయిన మాన
వీకృత్యమేదికలదు? మాధ్యాద్వైత సిద్ధాంతమే మన మా
నవతుల పట్ల నిర్ణయింపవలసిన ప్రబంధము- తీర్థమునకు
తీర్థము- ప్రసాదమునకు ప్రసాదము- విద్యకు విద్యయే—
వివేకమునకు వివేకమే- దానికిని దీనికిని కాశీరామేశ్వర
ములకున్నంత దూరము! ఉపన్యాసవేదికలపై నెక్కి "ఓసో
దరీమణులారా! మనమంతరము అజ్ఞానసముద్రమున ముని
గిపోవుచున్నాము. మనము విద్య నేర్చుకొని జ్ఞానవతుల
ము కావలెను. అని హోరాహోరన నుపన్యసించువారేకాని ఎట్టి
విద్య నేర్చుకొనవలెనో ఎట్టి జ్ఞానము సంపాదించవలెనో ని
ర్ణయించి చెప్పెడువారు కానరారు. అంతయు అనుకరణ
ము- అంతయు ఆభాసమును ఆర్భాటమును- కీలెరిగి వైద్య
ము చేయువారొక్కరును లేరు— విజ్ఞానచంద్రికవారి విమ
లయు, ఆంధ్రప్రచారిణీవారి అమలయు చదివి పతకములు
పొందుటవలన గలుగు ప్రయోజనమెద్దియు కానరాదు—

స్త్రీవిద్యనుగూర్చి ఇదివరకే చాలదూరము వచ్చి
నాము. ముఖ్యాంశములు చెప్పి విరమింతుము- బాలికలను

విధాయకముగా చదివించితీరవలెను— బడిలోనెంతమా
త్రము మగపిల్లలతోడి సంబంధముండగూడదు— వ
మత్ర యీడురాగానే బడి మానితీరవలసినది. అంత
వరకును బడిలో చదివిన విద్య స్త్రీలకు చాలును— ఉన్న
తశాస్త్రాధ్యయనమును ఆంగ్లేయవిద్యాభ్యాసమును స్త్రీల
కు లేకున్న మానకొంపలు మునిగిపోవునని గతానుగతికము
గా కంగారుపడుట యవిమర్శకత్వము- వ్రాయను చదువ
ను స్వల్పగణితమును ముఖ్యముగా నేర్చి బడిమానినతరు
వాత వారివారి యవకాశములను, తెలివితేటలను, బట్టి
యిష్టమొచ్చి నేమేని యించుక వృద్ధిచేసుకొనుచో నభ్యం
తరము లేదు—

బడిలో చదువుకొనునపుడు ఇప్పటిపద్ధతి కడ్డాయము
పనికిరాదు— ఈ కోలాటములు, ఈ వెర్రిమొర్రిపాటలు
ఇత్యాదులవలన నించుకంతయు లాభములేదు- ఏపాపిష్ఠి పి
శాచ మీస్త్రీల నాశ్రయించి వారిని గెలవుచేసుకొని దేశ
మును కబళించుచున్నదో అట్టి పైనవర్ణించిన మూఢవిశ్వా
సములను నశింపుచేయు గ్రంథములు వ్రాయించి చదివిం
చవలెను- ఉపాధ్యాయులు ప్రతినిమిషమును పిల్లలనుగూర్చి
“ఓ బాలికలారా! స్త్రీలలో తరుచు దయ్యములుపట్టుకొని
బాధించుచుండుట మీలో చాలమంది యెరుగుదురుగదా-
అవి నిజముగా దయ్యములుగావు—ప్రపంచములో దయ్య
ములనుచు నొకవ్యక్తి యున్నదనుట వట్టిమాట- అందుకు

మున్నే కారణము- దయ్యములు లేవనుకొను వారినెప్పు
డును అవి బాధించవు- వానియందు మూఢవిశ్వాసము పె
ట్టుకొని భయపడుచున్నవారికే ఇట్టి బాధలు కలుగుచుండు
ను- కాబట్టి మీరెన్నడును మీజీవితకాలములో దయ్యము
లున్నవని యెంతమాత్రమును నమ్మి భయపడకుడు, మీలో
నెవ్వరయిన ముసలమ్మలు దయ్యముల కథలు చిత్రవిచిత్ర
ముగా చెప్పినను మీరు నమ్మవలదు- అదియంతయు అజ్ఞా
నము- మరియు నల్లే అమ్మవాళ్లు, వెంకటేశ్వరులు, సింపే
రంటాలు, కామేశ్వరి ఇత్యాదులు పూనుట బాధించుట,
మానవులకు ఉపకారాపకారములు చేయుట ఇత్యాదులన్ని
యు నబద్ధము. మనలను సృష్టించిన దేవుడొక్కడే తప్ప మ
రియెట్టి దేవతలును, దయ్యములును లేవు— ఆ దేవుడే
వెంకటేశ్వరులున్నగు రాక్షసులవలెమనలను ముడుపులు
చెల్లించలేదని చంపెదను కొట్టెదనని పీకుకొనితినడు- లేవు
మీరు సంతానవతులయిన తరువాత మీబిడ్డలుపోరు పె
ట్టినను మరియెట్టి నలత కలిగినను చక్కగా కారణమెరిగి
చికిత్స చేసుకొనుడు. ఎన్నడును దయ్యములనియు దేవతల
నియు భయపడి మొక్కులు ముడుపులుకట్టుచు కూర్చుండ
కుడు,, ఇత్యాదిగా స్త్రీలలోగల యజ్ఞానమంతయుబోవు బో
ధలు చేయుచుండవలెను. అట్టి గ్రంథములు వ్రాయించి అవి
యే పాఠములు చెప్పవలెను- మనము మతమునుగూర్చియు మత
ములోని సద్విషయములను గూర్చియు సత్ప్రవర్తనలనుగూ

ర్చియు బోధించుచుండవలెను- స్త్రీవిద్యాభిమానులందరు కూడ నట్టి గ్రంథములు వ్రాయించి పరీక్షలు పెట్టి పతకములీయవలెను—

మరియు వైద్యవిషయములో గూడ స్త్రీలకు ముఖ్యముగా బోధించవలెను— అందులో నెంతయున్నతవిద్య నభ్యసించిన నంతయుపయోగమున్నది— అహా! అట్లయినచో నిక లోపమేమిగలదు? ఆయిల్లు స్వర్గమేకా—

సామాన్యముగా మన స్త్రీలు మన కెప్పుడు పడిశభారముగా నున్ననో అప్పుడే పెసరపప్పును చింతకాయపులుసును వండిపెట్టుదురు. మరియు జ్వరకముచే కనులు మండుచుపోవుచునున్నను తప్పకుండ తెలగపిండికూర విస్తరిలో పడినదే— మనయింట్లో పిల్లలు రోగిష్ఠిగానున్నను యింట నే రోగియున్నను ఎట్టి పథ్యమున వంటచేయవలెనో ఎవరికేది విరోధించునో ఏది యనుకూలముగానుండునో తెలుసుకొననేరక ముప్పతిప్పలు పడుచుందురు. చీటికిని మాటికిని మూఢవైద్యులకు వశీయులై వారి కనేక బహుమానములచే సంతుష్టి సాంగత్యము చేయుచు వారికి దాసురాండ్రయి యుండవలసివచ్చుచున్నది— పొట్టచించినను అక్షరమొక్కటో శాస్త్రిమెట్టిదో తెలియని యీ మూఢవైద్యులు తామే ధన్వంతరులు అవతరించి వచ్చితిమని గర్వించుచు పా ము కేసురాండ్రైన ఈ ఆడువారిని అనేకవిధముల వంచించి

చుందురు. పదువురు పిల్లలుగల తల్లి ఆమూర్ఖవైద్యునితో నిమేషనిమేషమునకును పనిగలిగి వాడు చెప్పినట్లెల్ల చేయుచు మగవారికి తెలిపి కొంతయు తెలుపక కొంతయు వానికి దోచిపెట్టుచుండును—

“అన్నయ్యగారూ! నాలుగోకుర్రవానికి రాత్రినుంచి జ్వరమూ తలనొప్పీ. ఊ—కాచిపోస్తూవుంది. తెల్లవారగట్ల మొదలు- మంచినీళ్లో అని గోలపెడుతున్నాడు. కాసిన్ని మంచినీళ్ల చుక్కలు గొంతుక తడపవచ్చునాండి,?

“అయ్యయ్యో! మంచినీళ్లే? సరిసరి! కొంప తీర్చ్వకుపోదూ? మంచీలేదు నీళ్లూలేదు. ఈవేళకి పొస్తకంలాగు పడుకోనియ్యండి- రేపు చూతాం— అవునుగాని అమ్మాయీ! ఈవేళ ఏమీ కూరలేదు ఇంటికి వెళ్లితే మీవదిన కర్ర పుచ్చుకుంటుంది— ఏమి చెప్పను సమాధానం?,,

“సరిసరి! మాయిల్లొకటీ మీయిల్లొకటీనా అన్నయ్యా? వొదినకి కూరే లేకపోతుంది? ఏకూరలవాణ్ణి అశ్రయించి నా కావలసినన్ని,,— అని నవ్వుచు తమ ఇంటిలో పాత్రావసరమునకు పథ్యమునకు దెచ్చుకొన్నవైనను సరే, ఉన్నవట్టుకు దెచ్చి యొడిలో బోయగా ఆ దొంగముండకొడుకవి మూటగట్టుకొని తనదారిని బోవును— అప్పుడా కూర ఉయకున్న సాయంత్రము బిడ్డకు చేయిచూచి మంచినీళ్లుపోయించడని ఆ యిల్లాలికి భయముగదా—

ఈ మూఢవైద్యులిట్లు దోచుకొనిపోవుటయే కాక
నిజముగా వీరివలన నించుకేనియు లాభముకలదా? లేదు.
వీరు వ్యాధులు కుదర్చకపోయిన బోయె. మీదుమిక్కిలి,
తత్త్వములు తెలియక వస్తుగుణములు తెలియక వ్యాధి
యొక్క పూర్వోత్తర నిదానము దెలియక తోచినట్లెల్ల గ
చ్చాకును పుచ్చాకును నూరి మ్రింగింపుటతో విడువక
విషపాషాణాదుల సద్గ్రయోగాదిజ్ఞానము లేకుండ ప్రయో
గించి మరింత రోగములను గల్గించుదురు— అయిననేమి!
ఎవ్వరో వైద్యుడనుచు చేయి చూపిన పిల్లల తలిదండ్రులకు బా
త్రిగ నిరాధారములగుటచే నెట్లో అట్లు ఈ కుక్షింభరుల పా
లబడక తప్పదు. అందుచేతను మనస్త్రీలు బొత్తుగా నజ్ఞానుల
గుటవలన అయినదానికిని కానిదానికిని గూడ ఆ మూర్ఖు
నే పెద్దనుజేసి తమకు తోచినట్లు కాసిన్ని త్రాగించవచ్చు
నా లేదాఅను విషయము కూడ వానినే అడుగుచుందురు.
వారికేమి? తోచినట్లు వ్రాసి పైకములు గుంజుదురు.

[illegible] నో చెల్లెలా! స్త్రీవిద్యయని ముఖ్యమగు
మూలము [illegible] తెలియని నిరర్థక విషయములకై కంగారు
పడక మన దేశమునకు అన్నిటికన్న ముఖ్యముగా వైద్యవి
ద్య నేర్పుటకు ప్రయత్నములు చేయుదురేని మనకొకగొప్ప
సంసారలోపము తీరును.

అయితే, బాలికలకు, 10, 11 సం॥రంలు వచ్చి పురుష
సంపర్కమునకు చిహ్నములు కాన్పించగానే ఇదివరకున్న

[illegible]నము చుంటిరిగదా ఇక నట్టి బాల్యదశలో వైద్యవిద్యనే
ర్పుట యెట్లు అని శంకకలుగుచున్నది. నిజమే. [illegible]
వచ్చిన తరువాతగాని వైద్యవిషయము బోధ్యము కాదు—
అందుకేమిచేయవలెననగా, యూనానీ ప్రాంతములగు [illegible] చ
క్కగా వ్రాయను చదువను గ్రహింపను బడులలో చదువు
కొని యుందురు గనుక తరువాత [illegible] క్కగి చేసి
గ్రహించదగిన సులభశైలిలో వైద్యగ్రంథములు వ్రాసి
ప్రకటించి అవి పఠనీయ[illegible] [illegible]గు
వారికి పారితోషికము నిచ్చుచుండ[illegible]— [illegible]
కి ఇంగ్లాండులోయి ఆయా [illegible]
తు[illegible]ంచి [illegible]ం
చుచుండవలెను. [illegible] తను
బట్టి యోజించి ఎట్లయిన స్త్రీలకు [illegible] కో
రుచున్నందుకు [illegible]
[illegible]ము వ్యాపింప ప్రయత్నములు చేయవలెను.
ఇంతవరకు విద్యా [illegible] తలద్రిప్పుకొను
[illegible]న కుటుంబములలో నొక్క [illegible]యేని వారు నేర్చినవిద్య
వలన గలిగినఫలమేమియో ఒక్కవిషయముననేని రుచిచూ
పిన పున్నెమునబో లేదని చెప్పుటకు విచారించుచున్నాము.
[illegible]క్కక్కచోట అర్థానుబద్ధమును మరెద్దియో నిబద్ధము
[illegible] ప్రాముఖ్యముగా [illegible] తలనూపుచు వచ్చుచు

ష్టవి. కావున స్త్రీవిద్య కావలయునని కోరువారు దానిఫల మేమియని వితర్కించి తత్ప్రాప్తికై ప్రయత్నింతురుగాక.

—స్త్రీలకు గానవిద్య—

మా॥ రా॥ స్త్రీవిద్యనుగూర్చి వ్రాయుట ముగియకుండగనే వారి గానవిద్యనుగూర్చి కూడ నిట్లు చర్చించుట విధాయకముగ నున్నది.

ఇప్పుడేయింట జూచినను బాలికల ,,సరిగమ, సరిగమ పధనిసలే వినవచ్చుచున్నవి. హార్మోనియముల ప్రియ మధికమయినది. బాలికలతోబాటు హార్మోనియములేని గృహము కానరాదు. ఇక్కడ సంగీతపు మాష్టర్లను బెట్టి ప్రతినాగరికుడును నేడు కూడ పిల్లలకు సంగీతము చెప్పించుచున్నారు— ఈ గానమువారిట్లు చేయుటకు కారణముల నిట్లు చెప్పవచ్చును—

(1) సహజముగా పురుషకంఠముకన్న స్త్రీకంఠము శ్రావ్యముగను లాలిత్యముగను ఉండును. కావున గానము స్త్రీలే చేయుట సమంజసము. (2) ఈగానము కులటలయిన వేశ్యల పాలగుటవలన దీనియందలి మక్కువనుబట్టి యువకులు వారివలలలో చిక్కుకొని చెడిపోవుచున్నారు కావున అట్టి మనోహరమయిన గానము తమ కులకాంతలవలననే పొందగలుగుదురేని ఇక వేశ్యల నంతగా ప్రేమించరు. (3) పురుషుడు వెలుపల కానెన్ని కష్టములొందివచ్చినను తన

యింట తనకాంత హాయిగ వీణో హార్మోనియమో గైకొని యొక్కరాగము పాడినచో ప్రాణమెంత సుఖముగానుండును! వానికష్టమంతయు నెక్కడిదక్కడనే పోవునుగదా, కావున మనకాంతలకు గానవిద్య చెప్పించుట ముఖ్యము,,—

ఇందుల యుక్తాయుక్తములనుగూర్చి చర్చింతము-

—స్త్రీకంఠము లలితముగా నుండుననుటనుగూర్చి—

సామాన్యముగా స్త్రీకంఠము సన్నవిడిగా కంయ్యిమనుచు వినబడుటచే నది అనభిజ్ఞుల దృష్టిలో లాలిత్యముగానున్నట్లు కనబడునుగాని సంగీతశాస్త్రమందు నిజమైన పరిజ్ఞానముగలవారట్టి సన్నగొంతుపాటలను గౌరవించరు- సంగీతము యథాశాస్త్రముగా పాడవలయునన్న పురుషగాత్రమే అందుకర్హమయినది- దశవిధగమకములను పలికించి మందరస్థాయిని పనిజేయుటలోనును నాభిస్థానమునుండి గంభీరమయినస్వరము నాలాపించుటయందును పురుషగాత్రమే పాటవమయినది- తచ్ఛాస్త్రమందును తన్మార్గమందును ప్రమేయము లేని కేవల శ్రోతలు స్త్రీగాత్రము గొంతు కొంచెము సన్నముగా నుండగానే సంతసింతురు. సంగతులను ఒదిగించి పాటను నుత్తముగాను తృప్తికరముగాను పాడుటకు పురుషగాత్రమే సరి—

మరియు స్త్రీలెంత మొండికెత్తి పాడినను వారివెంటనే పుట్టినటువంటి లజ్జ వారిని యూరకగ విడిచిపెట్టదు— సం

పుట లేదు- ఈరసికులకు అంగమాత్రము విద్యార్థినాయ మును పారగ్రహణతయు నెచ్చట నేర్చిరి? గానవిద్యను ప్రేమించునంత సరసహృదయులే అయిన [illegible] వారు అట్టి గాయక శిఖామణులను సేవించి [illegible] దీన్ని కొందరు గాని ఈగేదెకు [illegible] చెంతకు జేరరు- వీళ్ల మొదం వీళ్లకేమి సంగీతముచ్చు? [illegible] వెళ్లినా కప్పిపుచ్చగా [illegible] అన్ని [illegible] ఏదో విధము [illegible] పాడుదు నుడు— [illegible] న [illegible] సాకే [illegible] గానము [illegible] చున [illegible] ంగీకరించినను [illegible] దే యుండును [illegible] స్త్రీ [illegible] సమ [illegible]—

వీణనో [illegible] కర్ణరసా యనముగా [illegible] మూర్ఖులైనను అది బాగుగ నున్న దకాదని [illegible] గానమునా శించి వెడలునాయని కొందరు స్థూలదృష్టులు ప్రశ్నింతు రు- అట్టయినచో, కేవల రతీదేవివలె కులకాంత లనకయ్యా పై సర్వస్వాతంత్ర్య కేళివిలాసములు తీర్చుటకై చేతుల [illegible] సగరిసిదముగా నుండగా నామెను పరిత్యజించి

వగలు జూచిన రాత్రి కలంలోనికి వచ్చుచు నిరంతరధూ
మపానముచే మసి బొగ్గులంలో వియ్యమందు [illegible]
దవ్వులు గల వేశ్యా [illegible] టముల జేరి [illegible] న శృంగార శేఖరు
లేల చెడిపోవుదురు? తనకాంత యందున్న ఆదార్భాగ్యశి
రోమణులయందేమి విశేషమున్నది? కావున నట్టి వేశ్యా
ప్రియులయినవారికి వారి రూపరేఖావిలాసములుంబోలె వా
రిగానమును హితముగానుండును- కులకాంతలు రాలుగర
గునట్లు పాడినను వారికి సహిముగా నచ్చదు- కావున ఆ
యా [illegible] కి [illegible] ---

స్త్రీ [illegible] చెప్పు నుపపత్తులు యుక్త
ను [illegible] ముల [illegible] వె [illegible] ంచిన వెడుచ
[illegible] అయినను మూడ [illegible] మ
[illegible] ము.

[illegible] శ్రమ జెంది యింటికి వచ్చిన పురుషు
[illegible] మనోహరముగా బాడునేని
[illegible], అనుటనుగూర్చి—

[illegible] ము తెలిసినవారు స్త్రీగా
నమునకు [illegible] యిదివరకే వ్రాసియున్నా
ము. అంతనను నవ్వదలజ్జాన్వితలగు మన కులస్త్రీలపాట
మరియు ససంతృప్తికరము. ఇక నితరులవిషయములో నైన
1008 95గురు నిజముగా సంగీతము సంతగా పేర్మి

చినవారే. అట్టివారికి తనభార్య సంగీతము పాడినదన్న మెప్పులేదు. పాడలేదన్న విచారమునులేదు. కావున నట్టివారివిషయమున భార్యకిట్టించి నేర్పుకొన్న సంగీతము వ్యర్థము. అది యితరులను సంతోషపెట్టుటకే యగును. తక్కిన సంగీతాభిలాషుల[illegible]లో [illegible] ఆరునెలలో ఇట్టిశృంగారి [illegible] అంతట గర్భవతులయి [illegible]లును అంతట ను పిల్లలు [illegible] గాం చేష్టలుచు వారి[illegible] నేను సంగీతప్రవీణులతోడను [illegible] అధికాచ [illegible] సగుడు [illegible] ములనేను సత్తులతోడను వాండ్ర [illegible] భర్త [illegible] భార్య [illegible] నేతదా[illegible] లతోడను [illegible] పాడునదేమి?

కా[illegible] సం[illegible] స్త్రీలకు సంగీతవిద్య నేర్పించవలెనని [illegible] చెప్పవంగ [illegible] ములని మా [illegible] ప్రమాణములే మకాని దుష్ఫలములు [illegible] హేతువులు కలవని మేము ఘంటా[illegible]ముగా జెప్పసాహసించు [illegible].

లోకములో నేపనియైననుసరే తగినంత విధాయక మగునప్పుడే అనగా చేయుటకు బాధకలుగునప్పుడే దానిని చేయవలెనుగాని లేక అనవసరముగా తెచ్చిపెట్టుకొందు మని అదివిఘ్నలమగుటతో లేక దుష్ఫలమును గూడ నీయకమానదు.

స్త్రీలకు గానవిద్య నేర్పుటవలన నెట్టిలాభముండియు కలుగదనుకొని అవ్వి అక్కఱలేనిదానిని దెచ్చిపెట్టుకొనుట అనుపపత్తులకు కారణముకాకపోవునా?

కావున స్త్రీల గానవిషయములో నెట్టియనుపపత్తులు కలుగుచుండగా

ఈ గానము స్త్రీల గోష్ఠిముఖ్యమో కాని తొలుతనుం డియు దానికి గౌరవప్రపత్తులబ్బలేదు. ఇతర శాస్త్రా ర్థవేత్తలవలె గాయకులు గోష్ఠియందు శిష్టజనపరిగణనీ యులు కాలేరు. సామాన్యులుగానే చూడబడుచువచ్చిరి. వేదములో గూడ గాయకులు నిషిద్ధులుగా జెప్పబడిరని తెలియుచున్నది. ఇందుకుదృష్టాంతము మాదేశమో గొప్ప విమర్శించి చూచిన ముఖ్యకారణము స్వీకారముగా. పురుషులవిష యములోనే ఇట్లు జూడబడుచుండగా ఇక స్త్రీలవిష యము వేరె చెప్పనేల? సుశీలగానమును బోధింపరాదని విస్పష్ట మగుచున్నది. మన సామాన్యబుద్ధిచే నాలోచించినను, గా నము నొక్కమనోవికారత్వగుణమున్నను తత్ఫలములయం దుమాత్రము దోషములే ప్రతిఫలించుచున్నవి. కావున నే

...నట విటగాయకులు,, అను నికృష్ట ... గాయకులు చేర్చబడిరి. అది యథార్థమే- ఎక్కడనో నూటికిని కోటి కిని ఒకరిద్దరు మాననీయులున్నను తరుచు సంగీతపాఠకులు విటనటాదులలోనివారును లేక ఏ విధముచేనైన నేమి తత్సంబంధము గలవారునయి యుండుటను జూచుచున్నా ము- కావున సంగీతము అత్యు... ధానమునొందుటకు తగి నంత యోగ్యతకలది కాకపోవుటకు [illegible]

ఇట్టిసంగీతము స్త్రీలలో ప్రవేశించినచో [illegible] ...కుల కాకరమగునని [illegible] ఇది [illegible] ...మయినది. మనసును [illegible] ...ముంచుటలో [illegible] — స్త్రీ [illegible] ...ముందు నేర్పరులున [illegible] మనోహరముగా గానము [illegible] లు అదివరకు [illegible] ...మువస్సులు [illegible] కొంతకాలము [illegible] ...ములు [illegible] గానము [illegible] ...జ్ఞానముగల స్త్రీలకును అంతయు- స్త్రీ [illegible] ...యునంతవరకు ఒకరిప్రేమయు [illegible] నెన్నునవారు పోవుచుండుటకు [illegible] కొనుచుండవలెనుగాని [illegible] ...కంతయు నెడమిచ్చుచుండరాదు- అట్లుడమిచ్చదమేని

యది యాదరకపోనీయదు— వికారములకు హేతువగును. సర్వత్ర అట్లు జరుగునని చెప్ప సాహసించలేముగాని మదవంతులు విధాయకముగా జరుగవచ్చును— సంగీతము శృంగారరసాశ్రయమయి యున్నది. కావుననే ఇదెంత చిత్తరంజకమైనదయినను ప్రశాంతచిత్తులకు సేవ్యమయినది కాకపోయినది

ప్రశ్న— సంగీతము శిష్టజన సేవ్యమయినదికాకపోయినచో "గానప్రియో మోక్షః" అనియును "మద్భక్తా యత్ర గాయంతి తత్ర తిష్ఠామి నారద" యనియు నిత్యాదుల వలన గానము విష్ణుప్రీతికర మెట్లగుచున్నది? మరియు నారద తుంబుర్వాది మహాత్ములీ గానవిద్య నేల సేవించిరి? అది యట్లుంచి సంఘమాసాలలోగూడ త్యాగరాయాది మహాభక్తులీ గానమువలననే ఎట్లు తరించిరి? అట్టి నిర్వాణసాధనము గానమేల సేవ్యము కాదు?—

ఉత్తరము— మీరు చెప్పినది సత్యమేకాని ఇందు బహు విమర్శముగా సూక్ష్మదృష్టిచే యోజించినచో కొన్ని భేదములు కనబడును— త్యాగరాయాదిమహాత్ములు కేవలభగవద్భక్తిపరవశులయి యాభక్తిని వ్యాప్తపరచుటకై గానమయమయిన కీర్తనలచే భగవంతుని కీర్తించిరి— అనగా భక్తినే పురస్కరించుకొని దానికి గానమును అంగముగా జేసికొనిరి— ఇప్పుడును అట్టి నిష్కాపట్యచిత్తులు కేవల భక్తిపరవశులయి గానముచే నాభక్తిని విరళముగా వారు

కొందరుగలరు— అట్టివారివిషయమున నది నిర్బాధకమ
యునదే కాక ప్రయోజనకారియు నగుచున్నది- కాని,ఆది
శర్వత్ర లేదు- ఏమనగా గానము ద్వివిధప్రయోజనమై
యున్నది— (1) భక్తివ్యాపనకు గానమును సాధనముచే
సుకొనుట (2) గానవ్యాపనకు భక్తికీర్తనలు సాధనముచే
సుకొనుట— కేవలభక్తితత్పరులైయున వారు తద్వ్యాప్తికి
సంగీతమును సాధనముచేసుకొనగా నిప్పటివారిలో నకేం
లు కేవలగానతత్పరులై తద్వ్యాప్తికై వారు భక్తికీర్త
నలను సాధనముగా జేయుచున్నారు- ఇందులో నిదియే
భేదము—

కావున నిప్పటి పాటకులలో ననేకులకు భక్తి వ్యా
పించియున్నదనియు అందుకొరకై భగవత్కీర్తనలను గాన
ము చేయుచున్నారనియు తలపక గానాసక్తియే వ్యాపించి
యుండి అది వట్టిరాగములతోడను స్వరములతోడను పా
డినచో తగినంత రక్తికట్టనందున అందుకొరకై ఏతప్పుల
తోడనో అర్థమొకదెలియనిప్రలాపమున దానికి రస
పోషణ జేయుచున్నారని యెరుగుడు— [illegible]
యందెంతయుంపో జావళీయందును అంతేయనియు [illegible]
మించి జావళీలయందే యెక్కువయాసక్తియనియు జప్పవ
చ్చును- ఒకవేళ గాయకులకు కృతియందే మేని గౌర
వమున్నచో అది ఆ కృతులయందలి సంగతులనుబట్టి కలి
గినదే కాని అందలి భక్తిభావములనుబట్టి కాదు—

కావున సంగీతము కేవలభక్తిపరవశతచే సేవించునప్పు
డే అది యోగ్యమైనదగును గాని రక్తిపరవశతచే సేవిం
చునప్పుడది ఆ గానాధ్యాయుల స్వభావము ననుసరించి కాముక
రమునకు విధాయకము— పురుషుల [illegible] ముఖ్యముగా నీ ఇష్ట
గుణముగా నీక కేవలశృంగార రసాస్వాదనదేవతలనదగు
విలాసినులట్లు నది నటించి శృంగారరసమును ముంచి
చిత్తచాంచల్యాదికి [illegible] వికారమునకు హేతువ
గును —

కావున నిర్వికార పరిశాంత చిత్తలుగానుండదగిన
కులకాంతామణులకు [illegible] పరవశత్వాదిదోష
ములను కలిగించు సంగీతము వాంఛనీయము కాదు- అనగా
పతివ్రతకు [illegible] పరమ
కర్తవ్యమును [illegible] ప్రవిశంతి,, యను
సామాన్యము [illegible] తమయింట
[illegible] లేదు- వారివా
[illegible] వారుకోం
దురేని [illegible] — అందుకు సరిగమ పధనిస
లక్కరలేదు-

ప్రశ్న — పూర్వము సుస్త్రీలు పతివ్రతలునై
యుండియు [illegible] ఉపాధ్యాయులను పెట్టుకొని గానవిద్య
నభ్యసించ లేదా? మరియు [illegible] మీకాకుండ నాట్య
వాద్యములను పెట్టుకొని నృత్యశాస్త్రోక్తమైన ముద్రలు కూడ నభ్యసిం
చ లేదా అందుకు [illegible] వారేలచేసిరి?

ఈ— పూర్వముపూర్వమాయని యెట్లును యుక్తి,
పొసగునపుడు అపద్ధర్మముగా పూర్వాచార ప్రమాణముగా
గైకొని చెప్పుచుండుట యిప్పటి నాగరికులకు పరిపాటియై
నది— అంతేకాని నిజముగా పూర్వాచారముల ననుసరిం
చు తలంపునగాదు— అయినను ఇందుకు పూర్వులను ప్ర
మాణము చెప్పుచున్నారుగనుక సమాధానము విన గు—

ఈ విషయములోకాదు మరేవిషయములోనైనను
పూర్వస్త్రీలను దృష్టాంతరమిచ్చుచుందురుగాని ఆ స్త్రీలెవ
రో ఎవరికెవరిని ఉపమాన మిచ్చుచున్నారో ఆ జ్ఞానము
లేదు- స్త్రీల గానాభినయాది [illegible] గూర్చిగాని వారి
రజస్వలా న్వయానంతర వివాహ [illegible] గూర్చిగాని మరి యి
త్యాదులనుగూర్చి సర్వదా [illegible] చుం
దురు— ఇందేమయిన సద్ధర్మ [illegible]
కాంతలలో జరుగు విరుద్ధములనుగూర్చి [illegible] చున్న
ట్టందుకు పూర్వప్రవృత్తియగా [illegible] పకు?
క్షత్రియస్త్రీలు కేవల [illegible] హాది
గాదులనుదాగి [illegible] పరవశ
లై యుండెడువారు- వారి సాంసారిక సంబంధములనుబట్టి
గాదికవి బాధించక పోవచ్చును. వారికి అంతఃపురరక్షణక
ను-, కావున వారెంతచిత్తస్వాధీన [illegible] యములలో
వర్తించినను కేవల స్వీయపురుషులకేగాని యితరపురుష
విధముచేతను సంబంధముండదు. కాని [illegible] విరా

తకము— కాదందురేని. మనకాంతలు దిట్టముగా సు
పానము చేసి యుందేమని యడిగినచో పూర్వము సీతాది
పతివ్రతలు సురాపానము చేయలేదాయని రామాయణము
లోని శ్లోకముల నేల రుజువుచూపగూడదు? కావున చిత్త
హ్లాదకరములయిన సురాపాన నృత్యగానాదులు రాజస
తోచితములుగాని సవనకు బనికిరావు— అనగా అవియన్ని
యు రాజస మర్యాదలుగాని సాత్వికమర్యాదలు కావు—
పూర్వకాలమున క్షత్రియకాంతలకైనను యిం
యవివేక పద్ధతులతో గానవిద్య నేర్పెదువారా? లేదు
సత్కులీనులైన వృద్ధబ్రాహ్మణుల నేర్పరి వారివలన
నేర్పించినారు. ఉత్తరకు బృహన్నల నృత్యగానములను
నేర్పినగా అతడు పేడివాడు. కావున నిర్బాధకమైనది.
ఇప్పటికాలమున మన యాడుపిల్లలకు నేర్పెడుగురు
వులనుగూర్చియు వారి పద్ధతులనుగూర్చియు నెంత [illegible]ంచి
నను చాలదు— దేశము నిర్జీవమైనది— స[illegible]
ర్శనము కలలోని వార్తయైనది— గతానుగతికత్వము
రాజ్యమేలుచున్నది— అక్కడ సిరస్తాదారుగారిపిల్లకు సం
గీతము నేర్పించుచున్నారట యనగానే ఇక్కడ మన
వలుగారి అమ్మాయిలకు మొదలుపెట్టించితీరవలసినదే—
దాని ఫలాఫలము లెట్టివో అవసరానవసరము లెట్టివో ఆలో
చనతో పనిలేదు. ఆహా! ఎంతయవివేకము! ఎంత [illegible]
యము—

పెద్దబాల్య [illegible] వెంగి కన్యాదానము చేయు [illegible] యీ [illegible] [illegible] వప్పుడే [illegible] తాము చేసు [illegible] అ [illegible] ముగా నే [illegible] [illegible] శృంగార రసాధిష్ఠాన [illegible] [illegible] కాని [illegible] సిగ్గింగు [illegible] [illegible] శిష్యు [illegible] గురు [illegible] గానో [illegible] పరవశు అయియున్నప్పుడు చూడని వారి జన్మము లేటికి? హా. ఎంతటి [illegible]!

శిష్యురాండ్రు [illegible] [illegible] ముగాని వయసు, [illegible] [illegible] ఎటుల [illegible] [illegible] ఇక [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] లేనా అగ్ని [illegible] [illegible] [illegible] అయిన [illegible] [illegible] అధనా- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

యావనే ముకుళిత స్తనమాలోక్య వృష్పిలక్ప వటిల్ప[illegible]
భూమి!, అటునల్లు అప్పు డప్పుడే సారబట్టుచున్న [illegible]
బాణము వంటి పింగళికి కుంది)- అవ ర్తనము చే[illegible]
జగన్మోహనమయిన సంగీతము- దానికి తరుగ! అది అం[illegible]
పురములలోనున్న వారికిగూడ తువలకు బలవంతముగ [illegible]
లాగు దుష్టస్వభావము కలది— శ్రీకరగును కాల్లో చి[illegible]
క్పను అనునవ్వడు మారవ చిత్రములను గూర్చి చెప్పనేల!
ఇవియున్నయూ నట్టించుచు— ఆ సంగీతము నకు ఆలంబన
సాధనముగా చెప్పు సాహిత్యములా పచ్చిబూతులు! మాన
కమ్మలకును నపుంసకులకును గూడ కామోద్రేకము
కలిగించునవి! స్వామి రమ్మనియు విరహము సహించ లే
ననియు మన్మధుడు దయ లేనివాడై హృదయము బద్దలు
గొట్టుచున్నాడనియు కౌగలిచ్చి పొమ్మనియు అధరము
కొరుకుమనియు వే వేగమ రతికేళికల దేల్చుమనియు,
నిత్యాది మాన సాపహారములు! పైగా సర్వస్వాతంత్ర్య
ము! ఆ దేవుని యమునగువారుందరు— వారియిష్టము.

సుదర్శని.

తెలుగుపక్షపత్రిక.- ఇందు అనేకవిషయములు ప్రకటింపబడుటయేకాక విశేషించి యిది మూఢవిశ్వాసవినాశమునకై కంకణముగట్టుకొన్న పత్రిక. ఇందలి వ్యాసములు కడునిర్భయముగాను, గంభీరముగాను, వ్రాయబడుచుండును చందా సాలుకు రు 1-8 0 మాత్రమే.

మరియు నీకార్యస్థానమున వెలువడు గ్రంథములు.

1. మాంసాహారభక్షణము—

అత్యద్భుతకథాయుక్తమైన క్రొత్తనాటకము- శ్రీ రేవియర్ [illegible] నవలలోని మరగున్ప్ర కథ ననుసరించి వ్రాయబడినది- వెల 0—8—0లు.

2 బలహా [illegible]యము.

శశిరేఖా పరిణయ నాటకము- మాయాబజారుకథ యను ఘటోత్కచుడు మేనత్తకొడుకును, మేనకోడలిని, పెండ్లి చేసికొనెను- వెల రు 0—8—0.

3 శంకరరామాయణము, హరికథ—

ఇది సంస్కృతభాషాశైలిలో వ్రాయబడినది- ఇందలి ప్రతులకు స్వరముకూడ ముద్రించబడినది- ఇందువలన హార్మోనియము కృషిచేయువారికి చాల సదుపాయము- వెల రు 0—8—0 లు.

4 మతమతాంతర పురోహితమహాసభ—

ది చక్కనిమతవిషయిక ప్రహసనము- వెల రు0-8-0లు

5. సుశీల. ఇదియొకచిన్నసవల- చూచుటకుచిన్నదైన

[illegible]

[illegible] ముకుళిత నేత్రయై పుష్పిత కల్పలతిక [illegible]
[illegible], అనుచున్న అప్పు డప్పుడే సానబట్టుచున్న [illegible]
[illegible] వంటి పెండ్లికూతురు - అవ ర్తనము చేయున[illegible]
జగన్మోహనమయిన సంగీతము - దానికి తగిన [illegible]! అది అంతః
పురములలో నున్న వారిని గూడ తపింపజేయు బలవంతము కల
లాగు దుష్టస్వభావము కలది — రాళ్లు కరగును మోడ్లు చిగు
ర్చును అనునట్టి మాయిక చిత్రములను కూర్చి చెప్పనేల?
ఇవియన్నియు నట్లుంచుడు — ఆ సంగీతము నకు ఆలంబన
సాధనముగా చెప్పు సాహిత్యములా పచ్చి బూతులు! మాన
వతులకును నపుంసకులకును గూడ కామోద్రేకము
కలిగించునది! స్వామిని రమ్మనియు విరహము సహించ లే
ననియు మన్మథుడు దయ లేనివాడై హృదయము బద్దలు
గొట్టుచున్నాడనియు కౌగిలిచ్చి పొమ్మనియు అధరము
గొరుకుమనియు నే నేర్చిన రతిక్రీడల తేల్చుమనియు,
నిత్యాది మాట సావహారములు! పైగా సర్వస్వాతంత్ర్య
ము! అదేమని యడుగువారుండరు — వారియిష్టము.

సుదర్శని.

తెలుగుపక్షపత్రిక.- ఇందు అనేకవిషయములు ప్రకటింపబడుటయేకాక విశేషించి యిది మూఢవిశ్వాసవినాశమునకై కంకణముగట్టుకొన్న పత్రిక. ఇందలి వ్యాసములు కడునిర్భయముగాను, గంభీరముగాను, వ్రాయబడుచుండును చందా సాలుకు రు 1-8 0 మాత్రమే.

మరియు నీకార్యస్థానమున వెలకు దొరకు గ్రంథములు.

1. మంత్రిసాహసికము—

అత్యద్భుతకథామయమైన క్రొత్త నాటకము- ఆరేబియన్ నైట్సు కథలలోని మదగుదత్తు కథ [illegible]యను వ్రాయబడినది- వెల 0—8—0లు.

2 బలహా శాభక్రియము.

శశిరేఖాపరిణయ నాటకము- మాయాబజారు కథ యని ఘటోత్కచుడు పెండ్లికొడుకును, పెండ్లివారిని, పై[illegible] పాట్లు పడ[illegible]- వెల రు 0—8—0.

3 శంకరరామాయణము, హరికథ—

ఇది సంస్కృత భాషాశైలిలో వ్రాయబడినది- ఇందలి కృతులకు స్వరము కూడ ముద్రింపబడినది- ఇందువలన హా[illegible]నియము కృషి సేయువారికి చాల సహాయము- వెల రు 0—8—0 లు.

4 మతమతాంతర పురోహితమహాసభ—

ఇది చక్కనిమతవిషయిక ప్రహసనము- వెల రు0-8-0లు

5. సుకేశి. ఇదయొక చిన్ననవల- చూచుటకు చిన్నదియై ఇందలివిషయములు [illegible]

తమోవిదారిణీ గ్రంథమాల.

ఇది యిప్పుడు సర్వస్వతంత్రతాను గతికముగా వ్యాపిం చియు [illegible] కలా [illegible]తికాదు. కేవలమును దేశము ల [illegible] చేయుచున్న [illegible] ముల [illegible] జనులు వివేక [illegible] యు [illegible]. [illegible] చాలవరకు [illegible] 8 [illegible]

[illegible] ముల.

[illegible], రు 0-1-0 [illegible] 0-1- [illegible] 0-1-0 (2 [illegible] 0-0-0 [illegible] 0-2-0 (3 [illegible] 0-1 [illegible] 0-1-6 (5 [illegible] 0-10-0 (6) [illegible] 0-3 [illegible] 0-5 [illegible] 4-0 [illegible]

[illegible]గ్రంథములు—

[illegible] (7) [illegible] ము, (8) తమోవిదారిణి [illegible] ము [illegible] కాథ [illegible] గోదావరి

—•—